

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html>

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 15. marca 2007

Letnik 11, št. 73

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika73.doc>

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika73.pdf>

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemaajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Ljudje

Umrla je **Hermína Jug Kranjec**, avtorica monografije o Pregljevem romanu *Bogovec Jernej*, veliko ponatiskovanega učbenika *Slovenščina za tujce*, nekdanja sourednica *Jezika in slovstva* in pobudnica študija slovenščine kot drugega ali tujega jezika na FF v Ljubljani. Na sliki iz leta 1978 (<http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri69/target13.html>) jo najdemo na sredini, na sliki iz leta 1966 (<http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri69/target11.html>) pa v desnem kotu spodaj. Pogreb bo v družinskem krogu. Družini iskreno sožalje. — **Miran Hladnik**, 7. mar. 07

Teško bi našteli vse, kar **Miran Košuta**, neregistrirani predsednik Slavističnega društva Slovenije, uspe postoriti poleg rednih obveznosti profesorja za slovensko književnost na tržaški univerzi, zato naj tokrat omenimo, da so pred kratkim izšle tri knjižne objave, čeprav z letnico 2006. V vsako je poleg uredniškega dela vložil tudi znaten avtorski prispevek izvirnih besedil, ki bi združena zadoščala za samostojno knjigo. Vse tri knjige sodijo na področje kulturne izmenjave med Italijani in Slovenci, čemur je namenil velik del svojega strokovnega in znanstvenega dela, saj je ta razmerja proučeval, poleg tega pa deloval tudi kot posrednik.

Kot zaključek obsežnega projekta *Pesniki dveh manjšin – Poeti di due mignoranze*, ki je potekal v obliki nekaj ducatov javnih srečanj in literarnih večerov ter predvajanj ob tej priložnosti nastalega filma, je uredil obsežno, dvojezično antologijo v dveh zvezkih, ki obsegata vsak po tristo strani. V »slovenskem« zvezku dvojezične antologije so objavljena dela pesnikov slovenske manjšine, ki jih je s kratkimi življenjepisi in kritičnimi prispevki predstavil **Miran Košuta**, med tem ko je italijanske prikazala **Elis Deghenghi Oujć**. Kot je v predgovoru poudaril **Ciril Zlobec**, ne gre za domoljubno ali narodnობudniško pesništvo, pač pa za srečanje pesnikov dveh manjšin, ki ne sodelujejo prav pogosto s skupnimi pobudami, na intimni osebni ravni.

Kot urednik obujene knjižne zbirke EstLibris, ki izhaja v sozaložništvu založb Ibiskos editrice in Založništva tržaškega tiska, je poskrbel za prvi knjižni prevod **Draga Jančarja** v italijanščino. Gre za zbirko Jančarjevih novel *Lallievo di Joyce (Joycev učenc)*, ki jo je prevedla **Veronika Brecej** in jo je tržaški dnevnik *Il Piccolo* pozdravil na kulturni strani s poudarjenim naslovom *Drago Jančar, veliki slovenski pisatelj, končno v italijanskem jeziku*. Knjigi oziroma knjižni zbirki EstLibris, ki jo je že pred desetletji zasnoval isti urednik, se obeta tudi javno priznanje, njen naslov pa seveda domiselno evocira v tržaških naslovnikih branje skozi optiko znamenitega irskega *Tržačana*, ki mu vsako leto namenjajo veliko pozornosti. Urednik je prispeval tudi spremno študijo, v kateri je ob premišljenem

izboru, ki že sam po sebi podaja predstavitev avtorja, opozarja tudi na vzporednice literatur dveh narodov, ki živita drug ob drugem, pa jima skupna križišča ne služita za srečanja pri skupnih iskanjih in ustvarjalnih poletih, tako da križišča (p)ostajajo razpotja.

Še posebej zanimiv je dvojezični zbornik *Fare gli Europei – Ustvariti Evropejce*. Vključuje enajst prispevkov in pet pozdravnih razmišljanj gostov simpozija, ki ga je pred dobrima dvema letoma (13.–14. 2. 2004) v Gorici pripravil Inštitut Gramsci. Pobudo za to strokovno znanstveno in tudi politično srečanje je dal nekdanji dekan tržaške filozofske fakultete in dolgoletni predsednik tega Inštituta, sedaj že pokojni profesor **Giuseppe Petronio**. Drugi razdelek zbornika se smiselno navezuje na uvodni del (pozdravni nagovori) in prinaša prispevke o političnih vprašanih Evropske zveze. Med temi je tudi razmišljanje **Predraga Matejevića** in **Aleša Debeljaka**. Sledita dva prispevka s področja kulture, ki želita osvetliti korenine evropski vrednot (avtorja sta mediavistka z Univerze v Parmi **Daniela Romagnoli** in profesor na Univerzi v Trstu **Elvio Guagnini**, ugleden tržaški italijanist, sicer pa povojni izseljenec iz Istre). Najobsežnejši je razdelek o jezikih in zgodovini, v katerega so uvrščeni prispevki **Vicenza Lo Cascia**, italijanista na Univerzi v Amsterdamu, akademika **Cirila Zlobca**, docenta političnih ved na Tretji univerzi v Rimu **Pietra Grilli di Cortona**, raziskovalke slovensko italijanskih odnosov **Milice Kacin Wohinz** in **Giorgia Conettija**, docenta mednarodnega prava na Univerzi v Insubriji (Como). Urednik, ki je opravil težaško delo usklajevanja in poenotenja prispevkov zelo različnih sodelavcev s širokega mednarodnega prostora, je dodal še skrbne predstavitve večine sodelujočih avtorjev. Uspelo mu je na enem mestu zbrati ugledne strokovnjake in vidne ustvarjalce neke nove stvarnosti, ki nastaja kot čezmejna zaveza v združenih Evropi. — **Zoltan Jan** <Zoltan.Jan@siol.net>, 27. feb. 2007

Milan Detela, sicer upokojeni profesor na ekonomski srednji šoli, je v svojem 85 let dolgem življenju zbiral izreke, pisal pravljice, pesmi in pesnitve in zdaj išče študenta/študentko, ki bi to rokopisno gradivo uredil(a) in shranil(a). S svoje strani dodajam, da bi prišlo morda v poštev tudi za diplomsko nalogo in hrambo v rokopisnem oddelku. Interesenti se oglasite na miran.hladnik@guest.arnes.si. — **Miran Hladnik**, 7. mar. 07

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Lingvistični krožek FF UL vabi na 845. sestanek v ponedeljek, 19. februarja 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predavala bosta **Franc Marušič**, Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca Univerze v Novi Gorici, in **Amanda Saksida**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani. Tema predavanja: O

ujemanju sestavljenega osebka v slovenščini. — *Alja Ferme*
<lingvisticni.krozek@gmail.com>, 14. feb. 07

V Knjigarni Konzorcij pripravljamo v sodelovanju treh stanovskih društev DSFU, DSR in DSP cikel pogovorov na temo literature in filma z naslovom *Filmske zgodbe*. V okviru pogovorov bomo z našimi gosti, ki prihajajo tako iz filmskega kot literarnega sveta, poskušali osvetliti teme, katere se dotikajo polja ene ali druge umetnosti. Prostor bo namenjen tudi ogledu filmov in branju knjig, ki so inspirirale film ali tudi obratno. 5. srečanje v okviru Filmske zgodbe bo posvečeno filmskim besedam – pisanju o filmu, ki mu največkrat rečemo kar filmska kritika. Kakšen namen, pomen ima filmska kritika danes? Kdo jo bere, kje? Kolikšen in kakšen je medijski prostor, namenjen pisanju o filmu? Kakšna je vloga filmskih revij in kakšna vloga filmske publicistike? Srečanje smo pripravili v sodelovanju z revijo *Ekran* (filmski kritiki je posvečena aktualna številka februar–marec 2007). Sodelujejo: **Zdenko Vrdlovec**, **Marcel Štefančič jr.**, **Simon Popek**, **Samo Rugelj**, **Nil Baskar**, **Nika Bohinc**. Pogovor bo vodila **Ženja Leiler**. Knjigarna Konzorcij, četrtek, 22. 2. 2007, ob 18. uri, Slovenska c. 29., Ljubljana. — *Metka Zver* <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 16. feb. 07

V Cankarjevem domu (http://www.cd-cc.si/Cankarjev_Dom/prvastran/index.php?id_kategorija=katkvz&navactive1=6&navactive2=0) in Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani (<http://www.etno-muzej.si/festival.php>) bo od 12. do 18. marca 2007 potekal 10. pripovedovalski festival *Pravljice danes 2007*. Osnovni vodili festivala ostajata vsa leta enaki: nastopajoči poslušalcem ponujajo zgodbe, ki jih prosto pripovedujejo, predstavljene pripovedi pa (razen redkih izjem) izvirajo iz ljudskega izročila, domačega in tujega. Še ena pomembna novost letošnjega festivala je odprta pripovedovalska tribuna. Na njej se kot pripovedovalci lahko predstavijo vsi pripovedovanja željni, ki čutijo, da z izbrano zgodbo poslušalce lahko pritegnejo. Festival torej odpira vrata tudi popolnoma neznanemu in nepričakovanemu. Program oblikuje in vodi pesnica, pisateljica in pravljčarka **Anja Štefan**. Izvedbo programa koordinira **Alenka Veler**. Informacije za prireditve v Cankarjevem domu: 01 2417 299, info@cd-cc.si, <http://www.cd-cc.si/>. Dodatne informacije: 01 2417 172, tibor.mihelic@cd-cc.si. Informacije za prireditve v Slovenskem etnografskem muzeju: 01 3008 745, trgovina@etno-muzej.si, <http://www.etno-muzej.si/>. Dodatne informacije: Sonja Kogej Rus, 01 3008 750, sonja.kogej-rus@etno-muzej.si. — *Milena Mileva Blažič* <milena.blazic@guest.arnes.si>, 19. feb. 07

Ustanova patra Stanislava Škrabca (Hrovača 42, 1310 Ribnica), ki skrb za slovenski jezik predaja družbi s podeljevanjem štipendij zaslužnim dodiplomskim in podiplomskim študentom slovenistike, slavistike in klasične filologije, vas vabi na dogodek Dragocena pot jezika – slovenski jezik danes in jutri. Na srečanju, pripravljenem ob mednarodnem dnevu maternih jezikov, bodo presežnost

slovenskega jezika v njegovi pretekli, sedanji in bodoči podobi osvetli štipendisti Škrabčeve ustanove – **Kozma Ahačič**, **Damjan Huber**, **Vladka Tucovič**, **Andrejka Žejn** – in izr. prof. dr. **Marko Stabej**. Vabljeni v skedenj Škrabčeve domačije v Hrovači v petek, 23. februarja 2007, ob 19. uri. — **Polona Lovšin** <polona.lovsin@riko.si>, 20. feb. 07

Pavel Zgaga, predstojnik CEPS (ceps@pef.uni-lj.si), vabi na februarско srečanje v Seminarju šolskega polja. Na njem bo govor o visokoškolskem izobraževanju v Sloveniji in vse bolj številnih problemih v zvezi z njim, za uvod pa so zaprosili **Ivana Svetlika**, rednega profesorja Fakultete za družbene vede in prorektorja Univerze v Ljubljani. Svetlik je pred nekaj tedni v časopisu *Dnevnik* prispeval odmevno analizo stanja visokega šolstva v Sloveniji (*Dnevnikov objektiv*, 20. januar 2007, str. 14–15); rezime s konkretnimi predlogi lahko najdete tudi na spletni strani <http://ceps.pef.uni-lj.si/1semin3.html>. Srečanje bo v torek, 27. februarja 2007, ob 19.00 uri v sobi 026 na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. — **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 20. feb. 07

Vabilo na brezplačne tečaje iskanja po el. informacijskih virih v februarju in marcu:

Tečaj »Uvod v iskanje po el. inf. virih« bo v torek, 27. februarja, od 10. do 13. ure.

Tečaj »Osnove iskanja po internetu« bo v torek, 6. marca, od 10. do 13. ure.

Tečaj »Znanstvene bibliografije in citatni indeksi« bo v petek, 9. marca, od 10. do 13 ure.

Tečaj »Elektronski časopisi« bo v sredo, 21. marca, od 10. do 13 ure.

Tečaj »Iskanje knjig« bo v petek, 23. marca, od 10. do 13. ure.

Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na referalni-center@nuk.uni-lj.si ali telefon 01/ 200 11 94 do zasedbe prostih mest.

Pri prijavi navedite, na katere tečaje se prijavljate. — **Nataša Kodrič** <natasa.kodric@nuk.uni-lj.si>, 20. feb. 07

Lingvistični krožek FF UL vabi na 846. sestanek v ponedeljek, 26. februarja 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Gorazd Kert**, Research Centre for English and Applied Linguistics University of Cambridge. Tema predavanja: O teoriji morfologije in njeni psiholingvistični stvarnosti. — **Alja Ferme** <lingvisticnikrozek@googlegroups.com>, 20. feb. 07

Februarsko srečanje JezikOvnoTehnoskega Abonmaja bo v sredo, 28. feb. 2007, ob 17.00 v sobi 527 na FF (sejna soba), predavala pa bom **Spela Vintar** na temo *Samodejno lusčenje terminologije iz korpusov: od osnov do umazanih podrobnosti*. Povzetek predavanja in arhiv bivših Jot najdete na našem spletniscu <http://lojze.lugos.si/jota>. — **Špela Vintar** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 22. feb. 07

Mrvaško društvo za uporabno lingvistiko (HDPL) oziroma njegova predsednica **Jagoda Granič** vabita na kongres *Jezikovna politika in jezikovna stvarnost*, ki bo

od 24. do 26. maja 2007 v Splitu. Prijaviti se je treba **do 31. marca**. Na društveni spletni strani <http://www.hdpl.hr/> sicer še ni prijavnice in obvestila za letošnji kongres, ampak gotovo še prideta, za dodatna obvestila pa lahko tudi pišete na lingua@hdpl.hr. Poročilo o lanskem kongresu (na katerega se ponavadi odpravi kar precej slovenskih uporabnih jezikoslovcev in jezikoslovc) si lahko preberete v lanski dvojni številki *Jezična in slovnica* (JiS 51/3–4, maj–avg. 2006). — **Marko Stabej** <marko.stabej@ff.uni-lj.si>, 26. feb. 07

Spoštovani, vljudno Vas vabimo na debatni večer Slovenskega PEN, ki bo v četrtek, dne 1. marca, ob 19. uri v dvorani DSP, Tomšičeva 12. Pogovarjali se bomo o temi Branje kot prepoznavanje smisla. Gostje večera bodo **Meta Grosman, Boža Krakar Vogel in Tomo Virk**. Večer bo povezoval **Miha Pintarič**. — **Boža Krakar Vogel** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 26. feb. 07

V imenu Študentskega sveta stanovalcev v Ljubljani Vas vabimo na predstavitev literarne zbirke *Pedagoške buče*, tokrat v Rožni dolini. Kulturni večer bo potekal v sredo, 28. 2. 2007, v mali kulturni dvorani pri študentski menzi (vhod čez upravo), ob 20.30. — **Tadej Baškovič** <razvedrilo@gmail.com>

http://www.panta-rei.si/delavnica.php?vrsta_delavnice=management_eu_projektov
– Kako prijaviti uspešen EU projekt; Ljubljana, hotel Lev, Vošnjakova 1. Delavnice bodo 14., 15., 21. in 29. 3. 2007. Vsa srečanja trajajo od 9.00 do 15.45 ure. Vaša investicija v program je 1.190 € + DDV in vključuje vsa potrebna gradiva, učne pripomočke, kosila in pijačo med srečanji. — **Veronika Zobot** <veronika@panta-rei.si>, 27. feb. 07

Lingvistični krožek FF UL vabi na 847. sestanek v ponedeljek, 5. marca 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo Borut Pretnar, tema predavanja pa je *Lingvistika in matematika – analogije in primerjave*. — **Alja Ferme** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 28. feb. 07

Vabimo Vas na tiskovno konferenco, ki bo v sredo, 7. marca 2007 ob 11. uri v dvorani Slovenske matice v Ljubljani na Kongresnem trgu 8/I. Predstavili Vam bomo naslednje knjige: Avguštin, *Proti akademikom* (prevedel **Primož Simoniti**), Niccolo Machiavelli, *Vladar* (z novo spremno besedo **Igorja Škamperleta**) in Simona Moličnik, *Novi akordi*. — **Katja Kleindienst** <katja.kleindienst@siol.net>, 1. mar. 07

Ob letošnjem mednarodnem dnevu žensk, 8. marcu, organizira Urad za enake možnosti posvet na temo *Ženske v znanosti in raziskovanju*. Posvet bo v sredo, 7. marca, 10.00–13.00 v hotelu Slon (Slovenska 34, Ljubljana). Temo želimo osvetliti tudi iz političnega, strateškega ter praktičnega zornega kota, zato smo k sodelovanju poleg znanstvenic in raziskovalk povabili še pristojnega ministra, predsednico Komisije za ženske v znanosti, generalno sekretarko Urada slovenske nacionalne komisije za UNESCO, rektorici, rektorja in predsednika slovenskih Univerz, direktorja Agencije za raziskovalno dejavnost ter dekanje in dekane

fakultet. Kot vsebinski uvod v temo pa bosta **Maca Jogan** in **Dunja Mladenić** spregovorili o enakosti žensk in moških v znanosti in raziskovanju. — **Sonja Robnik** <Sonja.Robnik@gov.si>, 2. mar. 07

Predavanje **Borisa Golca** *Nova spoznanja o življenju in pozabljenem potomstvu Janeza Vajkarda Valvasorja*. Predavatelj bo v uvodnem in osrednjem delu spregovoril o polihistorju Vajkardu, ki ni hotel biti kranjski Janez, o baronu Valvasorju, ki to pravzaprav sploh nikoli ni bil, o tem, kje so se zares rojevali Valvasorjevi otroci, o baronovem izmišljenem in resničnem zadnjem domu v Krškem, o njegovem »uradno« praznem grobu na Mediji, o »obubožani«, a prebrisani vdovi Ani Maksimili, o poteh in stranpoteh polihistorjevih šestih odraslih otrok, o baronovi doslej neznani najmlajši hčerki, ki je nazadnje zapustila moža, edina doživela vnuke in imela številno potomstvo. V nadaljevanju bo beseda tekla o Valvasorjevih potomcih na Kranjskem in njihovem izumrtju leta 1823 ter o skupno 61 v blaznosti preživelih letih bratov grofov Paradeiser, o polihistorjevem štajerskem potomstvu, ki se nadaljuje do danes, vstopi v novejšo zgodovino, a hkrati povsem pozabi na prednika. In čisto na koncu bo govor še o dveh Valvasorjevih potomcih, bratih vitezih Gadolla, med 2. svetovno vojno častnikih nemškega rajha – prvem nacistu in drugem umorjenem protinacistu, ki sta bila, mimogrede, po materini strani sorodnika poljsko-ruskega revolucionarja Feliksa Dzieržinskega. — **Boris Golec** je višji znanstveni sodelavec na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU ter docent za področje slovenske in obče zgodovine zgodnjega novega veka in za področje pomožnih zgodovinskih ved in arhivistike na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer od leta 2000 predava arhivistiko. Tu je tudi magistriral (1997) in doktoriral (2000) s tezo o poznosrednjeveški in zgodnjenovoveški družbi v mestih in trgih Dolenjske in Notranjske. Ukvarja se predvsem s komparativno zgodovino slovenskih urbanih naselij in s slovenico v starejših arhivskih dokumentih. Poleg dveh samostojnih monografij je avtor razprav in člankov v domači in tuji znanstveni periodiki ter soavtor več monografij, izdanih na Slovenskem in v tujini. Med raziskovalce plemiškega življenja je zašel šele pred kratkim in povsem po naključju, ko je v začetku decembra 2006 dobil telefonsko vabilo iz Krškega, naj pripravi referat za kolokvij o J. V. Valvasorju. Presenetljiva odkritja, ki jim je bil priča v naslednjih dneh, so ga spodbudila, da se je po kolokviju spopadel še z novimi vprašanji in problemi v zvezi z življenjem, zapuščino in potomstvom znamenitega kranjskega polihistorja. Predavanje v okviru Historičnega seminarja bo v četrtek, 8. marca 2007, ob 12. uri v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. — **Vladka Tucovič** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 4. mar. 07

Znani nominiranci za veličastno pesniško nagrado čaša nesmrtnosti za sto vrhunskih slovenskih verzov ob svetovnem dnevu poezije 2007: **Iztok Geister**, **Jurij Hudolin**, **Brane Mozetič**, **Vinko Möderndorfer** in **Milan Vincetič**. Umetniško-strokovna žirija v sestavi **Sonja Hudej**, **Zoran Pevec** in **Ivo Stropnik** (predsednik žirije) je izmed 158 še neobjavljenih pesniških ciklov oz. avtorskih

pesniških izborov (v obsegu sto verzov), prejetih na javni literarni razpis in podpisanih s šifro, za letošnjo veličastno nagrado čaša nesmrtnosti, ki jo od leta 2006 podeljuje Akademija Poetična Slovenija, izbrala pet pesnikov. Nominirani so: **Iztok Geister**, **Jurij Hudolin**, **Brane Mozetič**, **Vinko Möderndorfer** in **Milan Vincetič**. Nominiranci bodo na praznični počastitvi pesniške ustvarjalnosti – 21. marca v Velenju predstavili nominirane pesmi, med katerimi bosta umetniška žirija in posebna stočlanska žirija kulturne javnosti izbrali nagrajenca. Pesmi petih nominirancev in dodatni izbor pesmi 21 slovenskih pesnikov/pesnic bodo objavljene v pomladanski izdaji revije za poezijo *Lirikon 21*, ki je specializirano nadaljevanje revije *Poetikon* in bo s posebno izdajo pospremila svetovni dan poezije in pesniško akademijo 21. marca v Velenju. Akademijo Poetična Slovenija s podelitvijo veličastne pesniške nagrade čaša nesmrtnosti in vrhunskim umetniškim programom v počastitev svetovnega dneva poezije organizirajo Velenjska knjižna fundacija, 03-regijski odbor Društva slovenskih pisateljev in Asociacija Velenika. — **Velenika** <kplza@velenika-stropnik.si>, 5. mar. 07

LK FF vabi na 848. sestanek v ponedeljek, 12. marca 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Ad Neeleman**, Department of Phonetics and Linguistics, University College London. Tema predavanja: *Topic/Focus Movement as Comment/Background Marking*. Predavanje bo v angleščini. — **Alja Ferme** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 7. mar. 07

Mladinski oddelek Knjižnice Otona Župančiča in njegov vodja **Jakob J. Kenda** vabita na marčevsko Strokovno sredo, ki bo kot običajno potekala drugo sredo v mesecu, torej 14. 3. z začetkom ob 9.30 uri in predvidenim zaključkom ob 12.00 uri. Tudi tokratna sredo se bo odvijala v dvorani KOŽ, na 3. nadstropju Kersnikove 2, njena tema pa bodo *Novosti v stroki – mladinske književnosti in knjižničarstva*. Novosti bodo predstavili **Rosanda Sajko Korun** (Zvok in domišljijjski svet otroka – predavanje ob izidu knjige *Poetičnost zvoka*), **Milena Mileva Blažič** (Izstopajoča strokovna dela s področja mladinske književnosti v zadnjih letih), **Darja Lavrenčič Vrabec** (Pridobitve Pionirske na področju literature o mladinski književnosti in o mladinskem knjižničarstvu). — **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 7. mar. 07

Morda bo kakšnega slovenista zanimala prva uprizoritev komedije **Alenke Goljevšček** *Srečna draga vas domača*, zato prilagam vabilo na zadnjo ponovitev predstave, ki bo v četrtek, 15. 3. 2007, ob 20. uri v dvorani Dijaškega doma Tabor. Potrditev obiska na: uprava@vegova.si, 01 2444 350. — **Mojca Marn** <mojca.marn@s-sser.lj.edus.si>, 8. mar. 07

Knjigarna Konzorcij (Slovenska 29, Ljubljana) vas v prihajajočem tednu na zmenek s knjigo vabi kar trikrat:
– V ponedeljek, 12. marca 2007 ob 18. uri: Večer z **Denisom Ponižem**, ki bo spregovoril o svoji novi knjigi esejev *Trnje v Arkadiji*. V trinajstih esejih, združenih pod skupnim naslovom *Trnje v Arkadiji*, se avtor ukvarja s stanjem

»duha« na Slovenskem. **Denis Poniž** se, poleg pisanja poezije, proze in kritike, ukvarja tudi s teoretičnim pisanjem o esejih in praktičnim pisanjem esejev. Doslej je izdal naslednje samostojne esejistične zbirke: *Pot, Znaki in poetike*, *Molk in pisava* in *Črtomirovo slovenstvo*. Z gostom se bo pogovarjal **Matej Krajnc**, ki bo poskrbel tudi za glasbeni predah.

– V sredo, 14. marca 2007, ob 18. uri: **Ksenija Šabec**, pogovor ob novi knjigi *Homo europeus: Nacionalni stereotipi in kulturna identiteta Evrope*. Ob izidu knjige bo potekal pogovor o aktualnih vprašanjih nacionalnih meja, sodobnih identitet in kulturne podobe »Evrope« v nastajanju. Pogovor bo vodil urednik knjižne zbirke Kult pri Založbi FDV, **Aleš Črnič**, poleg avtorice pa bosta v razpravi sodelovala še **Mitja Velikonja** in **Boris Vezjak**.

– V četrtek, 15. marca 2007, ob 18. uri: *Krst pri Savici*. O Krstu, parodiji in še čem se bo z **Matejem Krajncem** pogovarjala **Katja Zakrajšek**, slišali pa boste tudi nekaj odlomkov in songov iz parodije. Pri založbi Sanje je februarja letos izšel ponatis Prešernove pesnitve s spremno besedo in dodano prozno parodijo Krsta izpod peresa **Mateja Krajnca**. — **Metka Zver** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 8. mar. 07

V ponedeljek 12. marca, bo ob 10.30 v predavalnici št. 2 v pritličju FF predaval **István Lukács** z oddelka za slavistiko na univerzi v Budimpešti. Naslov predavanja, ki bo v slovenščini, je *Integrali, konstruktivizem, vizualna in konkretna poezija*. Literarni zgodovinar István Lukács (Madžarska, 1958) je na Filozofski fakulteti Univerze Eötvös Loránda v Budimpešti študiral madžarščino, srbohrvaščino in primerjalno književnost. Od leta 1988 do 1992 je bil lektor za madžarščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Doktoriral je leta 1995 z disertacijo *Vpliv filozofije Friedricha Nietzscheja na literarno dejavnost Ivana Cankarja in Miroslava Krleža*. Na budimpeštanski slavistiki predava hrvaško književnost. Od leta 2003 je predstojnik Oddelka za slovansko filologijo, od leta 2004 tudi gostujoči profesor za madžarsko književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Raziskuje hrvaško in slovensko književnost ter hrvaško-madžarske in slovensko-madžarske literarne stike. O tem je objavil več znanstvenih študij doma in v tujini, dve samostojni monografiji v Budimpešti (*Dramatizált kaj-horvát Mária-siralom Erdélyből 1626* – Dramatizirani kajkavski Marijin plač iz Erdelja 1626, 2000; *A megváltó Mátyás király színeváltozásai a szlovén néphagyományban és szépirodalomban: a világ archetipikus víziója* – Preobrazba odrešenika kralja Matjaža v slovenskem ljudskem izročilu in leposlovju, 2001), prav tako v Budimpešti dve knjigi študij v madžarščini (*Térközök* – Vmesni prostori, 2004; *Közel s távol* – Blizu in daleč, 2005), eno pa v Mariboru v slovenščini (*Paralele: Slovensko-madžarska literarna srečanja*, 2006). Je pobudnik in odgovorni urednik edicije *Opera Slavica Budapestinensia* na budimpeštanski slavistiki, v kateri izhajajo literarnozgodovinska in jezikoslovna dela madžarskih slavistov. — **Miran Hladnik**, 11. mar. 07

Vabljeni na predavanji **Nenada Veličkovića** s Filozofske fakultete v Sarajevu, in sicer v torek, 13. 3. 2006, ob 11.30 v predavalnici 1 na FF v Ljubljani: *Slika Drugog u romanu Vaznesenje Vojislava Lubarde* (NIN-ova nagrada 1989), ter v sredo, 14. 3. 2006, ob 10.30 v predavalnici 5: *Patriotizam u čitankama za osnovnu školu u BiH*. Predavanji bosta v bosanskem jeziku. V torek, 13. 3. 2006, ob 18.00 bo v predavalnici 1 z gostom tudi literarni večer (<http://www.velickovic.ba/>). — **Durda Strsoglavec** <durda.strsoglavec@guest.arnes.si>, 11. mar. 07

Posluš vsi dobri ljudje, tako kristjani kot Židje, Saraceni, vladarji, principi, kralji, knezi in baroni, opati, vikarji, poglavarji in vazali, kleriki, menihi, sholarji, meščani, obrtniki, goljardi in vaganti, kmetje, mali in veliki, pastirji in tlačani – ni je večje stvari od pesmi! Kajti dokler namen še ima moč, ga je treba v pesem preleti in ga v večnost zapisati. Jani Kovačič, *Od trubadurjev: Srednjeveške pesmi o ljubezni*. Gregorjevo, ponedeljek, 12. 3. 2007, Ljubljanski grad. Žonglerji (joglers – izvajalci): **Edita Garčević Koželj, Marjetka Podgoršek Horžen, Nikola Nikolić, DRAMSAM: Alessandra Cossi, Fabio Accurso, Gian Paolo Capuzzo & Giuseppe Paolo Cecere & Jani Kovačič**. — **Jani Kovačič** <jani.kovacic@siol.net>, 11. mar. 07

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vljudno vabi v torek, 20. marca 2007, ob 11. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3/I v Ljubljani na predstavitev *Faksimilov najstarejših slovenskih prevodov* Svetega pisma v mednarodni zbirki Biblia Slavica in na predstavitev programa petih svetovnih bibličnih kongresov in spremljevalnih kulturnih prireditev od 12. do 20. julija 2007 v Ljubljani. Veliko mednarodno zborovanje vrhunskih specialistov biblijske tekstne kritike, kumranskih rokopisov in hermenevtike vseh smeri bo potekalo na Pravni in Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. Nastopi znanstvenikov in umetnikov bodo zaznamovali kulturni jubilej leta Svetega pisma 2007 v Sloveniji in vsebinsko pripravo Slovenije na predsedovanje Evropski zvezi leta 2008. — **Darja Pate** <darja.pate@sazu.si>, 12. mar. 07

Uredništvo dokumentarnih filmov vabi na predstavitev dokumentarnega filma **Janko Lavrin**: Ves slovenski, ves ruski, ves angleški, ves svetovljanski scenaristke in režiserke **Ane Nuše Dragan**, ki bo v torek, 20. marca 2007, ob 13. uri v Kinodvoru, Kolodvorska ulica 13, Ljubljana. **Janko Lavrin** (1887–1986), rojen v Beli Krajini, je bil ugleden in mednarodno priznani literarni zgodovinar, bleščeč esejist, publicist, prevajalec in univerzitetni profesor. Gre za moža, čigar bogato, pa tudi burno življenje zajema skoraj celo stoletje in obsega več kot en kontinent. Živel je v Rusiji, preživel dve svetovni vojni in sklenil svoje življenje v Veliki Britaniji kot pionir slovanskih študij na Univerzi v Nottinghamu. Dokumentarni film bo na sporedu v torek, 20. marca 2007, ob 21. uri na 1. programu TVS. — **Ana Nuša Dragan** <ana.nusa.dragan@amis.net>, 12. mar. 07

LK FF vabi na 849. sestanek v ponedeljek, 19. marca 2007, ob 17.30 tokrat izjemoma v predavalnici 13 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Marko**

Stabej, Oddelek za slovenistiko, FF UL. Tema predavanja: *Fidaplus, korpus slovenskega jezika*. — **Alja Ferme** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 13. mar. 07

Slovenski književni prevajalci so pripravili okroglo mizo, kjer so opozorili na težek položaj, v katerem so se znašli v zadnjem desetletju. Pripravili so Merila in normative za prevajalske avtorske pravice, s katerimi bi si (pri založbah) izboljšali svoj (pogajalski) položaj. Gl.

http://www.rtvsllo.si/kultura/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=5&c_id=37703. — **Matjaž Zaplotnik**, 14. mar. 2007

V Kulturi sožitja napovedujemo: *Boris Pahor: pričevalec našega časa*. Predavanje bo na Filozofski fakulteti v Ljubljani v četrtek, 15. 3. 2007, ob 18. uri (pred. št. 15). »Strnjena med Italijo, Alpami in Balkanom je bila slovenska bolj od katerekoli druge dežele vnaprej določena, da postane priča in žrtev vseh razdejanj dvajsetega stoletja. V trenutku na novo pridobljene svobode gleda Boris Pahor z jasnim in strogim pogledom na usodo svoje domovine, ki je presenetljivo vzporedna z njegovo. Od zlodejstev Črnih srajc v fašističnem obdobju do medvojnega in povojnega trpljenja vrača opus Borisa Pahorja slovenski kulturi in zgodovini tisto mesto, ki ji pripada po geografski legi: mesto v srcu Evrope.« (Ob izidu zbirke novel *Arret sur le Ponte Vecchio*, Pariz 2006.) — **Boris Pahor**, ki je rojen v Trstu leta 1913 in ki je preživel fašistično preganjanje, nacistično taborišče in po vojni zagovarjal potrebo in nujno po slovenski demokratični državi, presega zgolj literarno stremljenje. Njegovo pričevanje prerašča v etično dejanje absolutne dimenzije. Ugled, ki ga uživa literarni opus Borisa Pahorja v Franciji, Nemčiji, ZDA, zadnje čase pa še v Španiji in na Finskem, je prav zaradi tega etičnega sporočila postal nekakšna razpoznavna beseda, zato so dejansko tudi Francozi med glavnimi pobudniki Pahorjeve večkratne kandidature za Nobelovo nagrado. — **Maja Avsenik** <dekanat@ff.uni-lj.si>, 15. mar. 07

Na pobudo strokovne in širše javnosti Državni svet Republike Slovenije organizira v petek, dne 23. marca 2007 ob 10. uri v mali dvorani Državnega sveta Republike Slovenije (Šubičeva 4, Ljubljana) javno predstavitev mnenj o privatnem šolstvu v RS. Sodelujoči: **Zoltan Jan**, državni svetnik, predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja; **Janez Sušnik**, predsednik Državnega sveta RS; **Ulf Fredriksson**, doktor mednarodnega in komparativnega prava Univerze Stockholm, eden največjih poznavalcev evropskih šolskih sistemov, raziskovalec Centra za raziskovanje vseživljenjskega učenja, Evropski raziskovalni center, Italija; **Magdalena Šverc**, državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport; **Marjan Šimenc**, Pedagoški inštitut; **Slavica Černoša**, Andragoški center Slovenije; **Jože Mlakar**, Škofijska klasična gimnazija; **Angelca Likovič**, Društvo Pobuda za šolo po meri človeka. — **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 15. mar. 07

16. balkanistična in južnoslavistična konferenca se bo dogajala v Banff Park Lodge (Banff, Kanada) 1.–4. maja 2008. Organizator poziva k prijavi jezikoslovnih,

literarnovednih, kulturoloških in folklorističnih referatov. Rok je letos zaradi financiranja zelo zgoden: najpozneje **do 12. aprila 2007!** Prijave s povzetkom (ena stran s predstavitvijo problema, metod in rezultatov), z eno stranjo dolgim življenjepisom in s kontaktnimi podatki pošljite na omladeno@ucalgary.ca. Da bi bila presoja prijavljenih lahko anonimna, naj stran s povzetkom ne vsebuje avtorjevih podatkov. Sklep o izboru bodo poslali **do srede maja 2007**. Christina Kramer (University of Toronto), Olga M. Mladenova (University of Calgary), Tom Priestly (University of Alberta), Christina Stojanova (University of Regina). — **Tom Priestly** <tpriestl@shaw.ca>, 15. mar. 07

Historični seminar Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti vabi na predavanje *O slovanskem substratu v Avstriji*. V predavanju bo prikazan izumrli slovanski jezik na območju današnje vzhodne Avstrije in okoliščine, v katerih se je tod izoblikoval, se razvil in umaknil pred nemščino. Ta jezik je mogoče rekonstruirati predvsem na podlagi etimologije zemljepisnih imen slovanskega izvora. Obravnavano bo tudi vprašanje *Brižinskih spomenikov* in pa, v kolikšni meri se izumrli slovanski jezik na območju današnje vzhodne Avstrije sme šteti za staroslovenščino. Predaval bo **Georg Holzer**. Georg Holzer je na dunajski univerzi je študiral slavistiko in indoevropistiko in tam l. 1982 diplomiral. V letih 1980–1983 je bil lektor za nemški jezik na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Pozneje je delal kot znanstveni asistent na Oddelku (Inštitutu) za slavistiko dunajske univerze. Habilitacijo je dosegel l. 1990. Od l. 1997 je izredni profesor na Oddelku za slavistiko dunajske univerze. Je član Balkanske komisije Avstrijske akademije znanosti in uredništva krovске revije *Rocznik Slawistyczny* ter glavni urednik revije *Wiener Slavistische Jahrbuch*. Napisal je štiri znanstvene knjige in nad 50 člankov. Predavanje bo v hrvaščini v torek, 27. marca 2007, ob 11. uri v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. — V Lingvističnem krožku 26. marca pa bo Georg Holzer predaval o praslovanščini. V predavanju bo prikazana praslovanščina kot jezik Slovanov iz časa takoj po veliki ekspanziji. Praslovanščina se je govorila okrog leta 600 n. št. na celotnem območju med Baltskim in Sredozemskim morjem, v številni vzhodno Nemčijo in Avstrijo. Bila je enotna na celotnem svojem območju. Z analizo besed, ki so jih slovanski sosedje prevzeli iz tedanje slovanščine, lahko rekonstruiramo, kako so se slovanske besede izgovarjale okrog leta 600, torej v praslovanščini. — **Silvo Torkar** <silvot@zrc-sazu.si>, 19. mar. 07

V sredo 28. 3. ob 11. uri v sobi 209/II v prostorih parlamenta RS bo Komisija državnega sveta za družbene dejavnosti obravnavala Nacionalni program za jezikovno politiko 2007–2011 (predlog je objavljen v *Poročevalcu DZ* št. 16/2007 z dne 15. 3. 2007; dosegljiv na spletu <http://www.dz-rs.si/index.php?id=374>). — **Zoltan Jan** <Zoltan.Jan@siol.net>, 21. mar. 07

Ker 5. festival kantavtorstva Kantfest ze trka na vrata, sporočam vsem, ki jih zanima, da si vsled novosti (nagrada) velja razpis dobro prebrati. Sicer pa smo

zamislili takole: sreda 11. april ob 20h v KUD-u France Preseren v Ljubljani: »ONA v kantavtorstvu«. 5. Kantfest bo gostil: **Ursulo Ramoves**, Xenio (v duetu Brainzz & Bubizz), **Katarino Kalaba** (zrele zivljenjske zgodbe ob kitari), duo Sai Tamitsa (Majo v duetu z Matjazem), **Tino Knafelc** (iz kantfesta 2005) in zvezdo večera **Lea Dekleva** (ZG). **Andrej Rozman Roza** bo diskretno povezoval »ta mracni predmet pozelenja«. V petek, 13. aprila ob 20h pa v Domu kulture v Rusah »ON v kantavtorstvu« – tekmovalni del med tistimi, ki se prebijejo skozi selekcijo zirijske (**Xenia Jus**, **Jani Kovacic**, **Adi Smolar**, **Bojan Sedmak**). — **Peter Andrej**, festival kantavtorstva Kantfest <peterandrej@gmail.com>, 22. mar. 07

Bi brali knjigo, katere glavni junak si podeli odvezo, čeprav (1) veruje v enega Boga, ki ne veruje vanj, (2) govori »zaboga«, ne da bi se zavedal teže greha, (3) skrni Gospodov dan, saj sicer ni nikoli pravega časa za seks, (4) nespoštljivo bije silne bitke z očetom in materjo, (5) ubije in potem še prosi Boga za zastaranje, (6) nečistuje v mislih – potem pa se poboljša in raje prešuštvuje, (7) ukrade in shrani plen kje drugje kot pri odvetniku, (8) po krivem priča tudi potem, ko ga že dobijo, (9) želi in si z užitkom velikokrat vzame bližnjega ženo ter (10) se sicer ne spominja, da bi bil kdaj kradel bližnjega blago, če pa bi bil ženskega spola, bi si nedvomno najbolj želel svile in batista? Če se vam zdi, da je zadeva spotikljiva, naj vas potolaži edina zapoved, ki se je skuša držati *junak našega časa* in ki se glasi: (11) Ne delaj drugemu, za kar si sam ne želiš, da bi drugi storil tebi! *Roka voda kamen*, roman **Branka Gradišnika**, ki ga je eden od kritikov poimenoval »roman–reka«, drugi »*Ana Karenina v Vojni in miru*«, tretji pa »roman o koncu sveta in začetku življenja«, bo 19. aprila letos, ko ga podrobneje predstavimo na konferenci, že v vseh knjigarnah. — **Branko Gradišnik** <branko.gradisnik@guest.arnes.si>, 22. mar. 07

Te dni bodo v mestu Salo' ob Gardskem jezeru podelili prestižne istoimenske mednarodne literarne nagrade za objavljena in neobjavljena prozna, pesniška in esejistična dela. Komisijo sestavljajo ugledni literarni kritiki in komparativisti, med temi **Giorgio Barberi Squarotti** iz Turina, **Giuseppe Benelli** iz Pontremolija, **Cristina Benussi** in **Tatjana Rojc** iz Trsta, ob njih pa še **Alessandro Quasimodo**, sin Nobelovega nagrajenca, pesnika **Salvatoreja Quasimoda**, čigar verzi so v slovenščini izšli v prevodu **Cirila Zlobca**. Med nagrajenci v Saloju so tudi slovenski pesniki, ki so se prijavili s prevodi **Jolke Milič**. Posebne nagrade je bil deležen, med drugim, **Milan Jesih**. Priznanje za novo zbirko, ki jo vodi **Miran Košuta**, bo prejela založba Ibiskos Antoniette Risolo. Pokal bo založbi izročil slovenski veleposlanik v Rimu **Andrej Capuder**. V tem okviru se bo odvijal tudi literarni simpozij, na katerem bodo spregovorili **Ernesto Ferrero**, dobitnik prve nagrade za pripovedno delo *I migliori anni della nostra vita*, sicer že med dobitniki najpomembnejše italijanske literarne nagrade Strega, umetnostni zgodovinar **Michele Piccirillo**, ki je prejel prvo nagrado za esejistično delo, ter **Tatjana Rojc**, ki bo, prav z ozirom na izjemno izpovedno moč slovenske besede, spregovorila o

slovenskem pesništvu dvajsetega stoletja. — **Tatjana Rojc** <tatluc@alice.it>, 23. mar. 07

V sredo, 28. marca 2007, ob 17.00 bo v okviru niza z naslovom *Med besedo in prevodom* v Sejni dvorani pokrajinske palače v Gorici (Italija), Korzo Italija 55, nastopil slovenski literarni zgodovinar, pisatelj in akademik **France Bernik** s predavanjem na temo *Ivan Cankar in krščanstvo*. **France Bernik**, avtor številnih literarno-zgodovinskih monografij, posebej študij o Ivanu Cankarju in Simonu Jenku, je v desetletju 1992–2002 predsedoval Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Bil je gostujoči profesor na univerzah v Trstu in Celovcu, ob tem pa tudi na najprestižnejših nemških vseučiliščih. Je redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti, dopisni član Hrvaške akademije znanosti in umetnosti ter redni član Mediteranske akademije iz Neaplja in dopisni član Akademije znanosti v Goettingenu ter redni član Leibniz-Sozietet iz Berlina. Od leta 1997 je tudi častni član društva Society for Slovene Studies (Seattle–Washington). Srečanje prireja Služba za jezikovne identitete Pokrajine Gorica v sodelovanju z Oddelkom za prevajanje na Fakulteti za tuje jezike in književnosti Videmske univerze ter z Inštitutom za socialno in versko zgodovino ter Centrom Studium iz Gorice. Študentje slovenskega jezika na Oddelku za prevajanje v Gorici bodo poskrbeli za simultano prevajanje. Srečanje bo vodila **Tatjana Rojc**, predavateljica na goriškem Oddelku za prevajanje Videmske univerze. — **Tatjana Rojc** <tatluc@alice.it>, 23. mar. 07

Vljudno vas vabimo na pogovor o knjigi *Fenomenologija zaznave* avtorja **Mauricea Merleau-Pontyja**. Dobimo se v torek, 27. 3., ob 18.00 v knjigarni Konzorcij, Ljubljana. O delu enega osrednjih francoskih filozofov se bodo pogovarjali **Mladen Dolar**, **Janez Strehovec** in moderatorka **Tina Košir**. Fenomenologija zaznave je osrednje delo francoskega filozofa in dolgoletnega predavatelja na znanem pariškem College de France. Merleau-Ponty je velik del svojega dela posvetil reartikulaciji dualističnih razmerij kot so razmerje med subjektom in objektom ali jazom in svetom. — **Metka Zver** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 23. mar. 07

Vabim Vas in Vase bližnje na idealno predstavo za postni čas. To je *Najbolj skopa izvedba Skopuha*, ki jo je po Moliereu priredil in vse ostalo naredil igralec sam. Predstava je popolnoma nevirtualna in narejena v skladu z eticnimi kodeksi profesorja Mrkaica, za razliko od nekaterih prejsnjih predstav tega gledališča pa v njej NI sodelovanja gledalcev, zaradi cesar se lahko brez strahu usedete tudi v prvo vrsto! Predstava tudi za Vas vsebuje več brezplačnih dodatkov, vključno s predstavitevijo najbolj slovenske discipline! Ker se mi zdi, da se predstava *Skopuh* tiče vseh, ki se ukvarjamo s predelavo, pridelavo in obravnavo slovenskega jezika, vas vabim na eno od njenih ponovitev. Te bodo **29. marca** (četrtek) ter **4.** (sreda), **12.** (četrtek) in **19.** (četrtek) **aprila ob 20.30** v KUD France Prešeren Trnovo na Karunovi 14 v Ljubljani. Vstopnice so sicer po 5 €, a vsem, ki to želite, z največjim

veseljem rezerviram brezplačne. Predstava bo v KUD France Preseren v Trnovem. Vec informacij na <http://www.roza.si/urgenca/urgenca.htm> in 031 810 576, 040 513 457. Zakaj prav *Skopuh*? Za lansko premiero Rozinteatra (ki nekoliko zamuja zaradi poskodbe edinega igralca tega najmanjšega slovenskega gledališkega kolektiva) je bila izbrana predelava Molierove komedije v prvi vrsti zato, da bi se s tem na kar najbolj primerljiv način obeležila 20. obletnica prihoda danasnjega Rozinteatra (takrat se v preobleki umetniškega direktorja Gledalisca Ane Monro) v KUD France Preseren, kjer se je konec leta 1986 gledališki program v sveže ozivljeni dvorani zacelel s posodobitvijo Molierovega *Georga Dandina*, v kateri so preprostega in pridnega kmeta namesto originalnega plemstva zatirali komunisti. Danes, ko se nad nekdanje komuniste spravljajo le-ti v svojih novih preoblikah sami, so tezave, ki utesnjujejo umetnika do te mere, da dobi inspiracijo, drugje. A je na srečo Moliere ustvarjal dovolj dolgo, da je ponudil idealno gledališko podlago tudi za take case. Veselim se Vasega obiska. Za Rozinteaater — **Andrej Rozman Roza** <roza@roza.si>, 25. mar. 07

Spoštovani simpatizerji Jote, predvsem iz mlajših krogov Jotinih privržencev je prišla pobuda, da bi – vsi, ki jim je do tega – pridobili in/ali osvežili svoje znanje programiranja v Perlu. Za vodenje tečaja se je prijazno ponudil **Jan Jona Javoršek**, ki obvlada tako programerske kot jezikoslovne vode, obsegal bi predvidoma 20 ur, potekal bi v mesecu maju bodisi na FF ali na IJS. To so doslej tudi vsi znani parametri, kajti program tečaja bi bil odvisen od predznanja in želja udeležencev. Namen tega sporočila je torej zbiranje zainteresiranih oseb, da se ugotovi, ali je tak tečaj smiseln, kaj naj bi obsegal in – nenazadnje – kakšna bo njegova cena. Vse, ki se čutite nagovorjene, pristrčno prosim, da na to sporočilo odgovorite in oznanite svoje zanimanje, obenem pa tudi na kratko podate svoje dosedanje izkušnje s Perlom (če jih imate), in pričakovanja v zvezi z vsebinami ter zahtevnostjo. O nadaljnjem razvoju te ideje vas bomo obveščali **Špela Vintar**, **Darja Fišer** in **Jan Jona Javoršek**. — **Špela Vintar** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 26. mar. 07

V četrtek, 29. 3. 2007, ob 15.00 se bo v okviru 13. sociološke delavnice na gradu Zaprice v Kamniku (Muzejska pot 3) pričel poldnevni simpozij *Rudolf Maister – Vojanov: včeraj, danes, vedno*. Spregovorilo bo enajst referentov. — **Janez Stergar** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 26. mar. 07

Vabljeni na 16. Mlade rime, ki bodo 29. marca ob 21. uri na Metelkovi, v Menzi pri koritu. Svoje pesmi bodo brali **Mihael Lajlar**, **Romana Ercegovič**, **Katja Buda**, **Anjuša Belehar** in **Slavica Šavli**. Gost večera bo **Milan Jesih**. Za KUD Kentaver, — **Veronika Dintinjana** <kentaver@gmail.com>, 26. mar. 07

Lektorsko društvo vabi k predavanju **Janeza Orešnika** o trpniku v četrtek, 29. 3. 2007, ob 18.00 v DSP na Tomšičevi 12 v Ljubljani. — **Miran Hladnik**, 26. mar. 07

Naj Prešerna slavimo ali preklinjamo? (Ob kulturnem prazniku)

*Na dan pred kulturnim praznikom se spodobi, da si zastavimo tisto bogokletno vprašanje, ki si ga praviloma ne upamo: koliko smo oškodovani, ker so naši kulturniki pomagali pri ohranitvi slovenskega jezika in ker so preprečili, da bi nas ponemčili in s tem vključili v bistveno večje jezikovno območje, kot je naše? Če se izrazim ironično: je France Prešeren res nekdo, ki ga moramo 8. februarja slaviti, ali bi ga morali preklinjati? — **Mičo Mrkaić**, Finance, 7. februar 2007*

Še ena njegova genialna. Jaz bi se tudi igral s številkami ... Kot otroček v vrtcu ... Itak bo ekonomija rešila svet, kaj se sploh sekiramo. Tudi to, da imamo kljub Mićovim igricam s ciframi, denimo, domala vso povprečnemu uporabniku potrebno programsko opremo v slovenščini, je verjetno brezpomembna kaprica. O drugem je pa itak brez veze govorit, vsi pisci itak živimo od subvencijske infuzije. *O sancta simplicitas* in pogum verlih slovenskih učenjakov! — **Matej Krajnc** <matejkrajnc@siol.net>, 8. feb. 07

[P]isarija v *Financah* sodi v zvrst *deja vu* ali po domače: že davno slišano, premeleto, prežvečeno, prebavljeno in razčiščeno. Podobno kot Mrkaić je v že precej davnih časih modroval srbski pisatelj **Miodrag Bulatović** in nam širokosrčno ponujal večji avditorij in potencialnih kupcev jezikovnih uslug, **Ivan Mrak**, **Josip Vidmar** in še kdo so mu razložili svoje vidike in razloge in ga, kolikor se spominjam, čisto osmešili, da se kmalu nehal zavzemati za našo boljše počutje in usodo. Potemtakem ljubljanskemu ekonomistu se res ne splača pogrevati starih čorb in brodetov. Če se njemu toži po večji odmevnosti, pa naj prešalta na boljše. Saj me pri njem prav to preseneča. Zakaj neki ne piše svojih poslanic vsaj v srbohrvaščini, če angleščine ne ume dovolj lepo ali tekoče, da ga bo razumelo vsaj trikrat več ljudi, kot če jih piše v slovenskem jeziku. Anti se ni tudi on pustil ... poturčiti od Prešerna, kot smo se mi, ubogi in neperspektivni Slovenci? — **Jolka Milič** <jolka.milic@siol.net>, 14. feb. 07

V *Financah* gre živahna polemika ob **Mrkaićevem** članku dalje. **Peter Štrovs** (<http://www.finance-on.net/show.php?id=174902>) je pripravil Mrkaića do jezljivega cepetanja (<http://www.finance-on.net/?MOD=show&id=174939>). Na spletu se vrstijo komentarji na Mrkaićev pamflet, enega izvirnejših je na *SlovLitu* priobčil **Zoran Božič** (<http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2007/001997.html>). — **Miran Hladnik**, 14. feb. 07

Skener

Ali se je že uveljavil oz. je v obtoku na preizkušnji kakšen slovenski izraz za besedo *skener*? — **Primož Lampič**, umetnostni zgodovinar <primoz.lampic@guest.arnes.si>, 15. feb. 07

Slovar informatike na http://www.islovar.org/iskanje_enostavno.asp prevaja *scanner* kot (*optični*) *bralnik* ali *čitalnik*. Nova beseda na http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda.html pokaže naslednje frekvence rabe: *bralnik* (2452), *čitalnik* (297), *skener* (130), *scanner* (52). — **Miran Hladnik**, 15. feb. 2007

Čitalniško oziroma bralniško dopolnilo: Korpus *Fidaplus* na iskanje po osnovni različici besede ponudi tole: *bralnik* (3543), *skener* (2629), *čitalnik* (1155; od tega zveza *optični čitalnik* 174), *scanner* (240). Najde se tudi osem pojavitev *skanerja*. *Fidaplus* je referenčni korpus slovenskega jezika, brezplačno dostopen na <http://www.fidaplus.net/>. Omogoča najrazličnejša iskanja in statistične obdelave – preizkusite svojo radovednost. V imenu ekipe *Fidaplus*, — **Marko Stabej** <Marko.Stabej@ff.uni-lj.si>, 15. feb. 2007

Kako pa iz tega izpeljemo po slovensko glagol *skenirati*? — **Primož Lampič** <primoz.lampic@guest.arnes.si>, 15. feb. 07

(Optično/strojno/računalniško ...) prebrati. Tisto v oklepaju bomo vedno pogosteje izpuščali, ker bodo kmalu brali samo še stroji. ☺ — **Miran Hladnik**, 15. feb. 07

Zanimivo vprašanje: Kako se po slovensko reče *skenirati*? V katerem jeziku pa je *skenirati*, če ne v slovenskem? V angleščini ni, v francoščini ni, tudi v portugalščini ni. *Skenirati* bi lahko bila slovenska beseda, ampak ji ne damo domovinske pravice. Čeprav smo jo nekoč potrebovali in jo še vedno potrebujemo, je nimamo za svojo. Celotna statistika govori proti njej. *Bralnik* jo prekaša in po nekem štetju tudi *čitalnik*. Da so med realnim jezikom in njegovim zapisom, ki je osnova za preštevanje, v jezik posegale lektorske roke, je zamolčano. In tako beseda *skenirati* obvisi v praznem prostoru, brez jezikovne domovine. Tisti, ki so si jo sestavili, je ne priznajo za svojo. In skupaj z 1 % slovenskih prebivalcev in kdove kolikim procentom uporabljanih besed se beseda *skenirati*, kar se uradne domovine tiče, znajde med izbrisanimi. — **Andrej Rozman Roza** <bogoroz@siol.net>, 15. feb. 07

Še eno nič manj zanimivo vprašanje: kako pa potem posloveniti besedo *sken* (datoteka kot rezultat optičnega razbiranja – vendar pa še ne prepoznavanja – z optičnim bralnikom), da bo bolj in dovolj naša? In kaj naj, brskajoč po korpusih, postavim obnjo, da bom preštel pojavitve enega in drugega in domnevno pritepenko zavrnil tudi statistično? — **Peter Weiss** <Peter.Weiss@zrc-sazu.si>, 16. feb. 07

Citiranje spletnih virov

Pred časom, natančneje novembra, sem v *Wikipediji* objavila članek o svojem domačem kraju (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Gorje>). Danes pa sem ugotovila, da se ta moj članek nahaja v sredini prilogi *Dnevnika*. Novinarka **Vesna Levičnik** je naredila *copy-paste*. Vem, da *Wikipedija* ni avtorsko zaščitena in ji je bilo to dovoljeno. Zanima pa me, če bi novinarka morala podatke preveriti in napisati vire? Sama virov nisem navedla, saj sem določene stvari izvedela od domačinov, nekaj sem jih prepisala s tabel, ki stojijo ob znamenitostih, nekaj pa z letakov. Za odgovor se vam že vnaprej najlepše zahvaljujem! — **Alexia** <alexia_03@hotmail.com>, 16. feb. 07

Krajših citatov iz leksikonskih virov (npr. biografski in bibliografski podatki) večinoma ne identificiramo, ker gre za splošna dejstva in je nekako samoumevno, da si pomagamo z njimi (tako tudi s slovarskimi, literarnoteoretskimi, učbeniškiimi definicijami ipd.). Med principe leksikografskega dela sodi odpoved lastnemu raziskovalnemu delu in jih bibliografije klasificirajo kot strokovne in ne kot znanstvene publikacije, tako izrecno tudi pri *Wikipediji*. Kadar pa brez vključevanja lastnih raziskav ne gre, ali kadar primerjamo različne leksikonske vire, ali kadar po obsegu in ambiciji presegajo strokovni prag, takrat jih seveda citiramo. Taki so pogosto tudi članki v *Wikipediji*, zato je *Wikipedija* vedno pogostejše citirani vir. Če si novinar pomaga s tujim daljšim tekstom tako, da je velik del njegovega prispevka iz rahlo modificirane tuje predloge, bi se v vsakem primeru spodobilo vir vsaj omeniti (npr. povzeto iz *Wikipedije*). Novinarke, ki je preplunkala članek iz *Wikipedije*, zaradi neetičnega obnašanja ni mogoče sodno preganjati, treba pa ji je sporočiti, da ni lepo ponašati se s tujim perjem. /.../ Trenutna avtorska zakonodaja zahteva, da založnik za vsako uporabo tuje intelektualne lastnine vpraša njenega lastnika, tudi če izdelka ne krasi oznaka za *copyright*. Navijam za to, da se namesto *copyrighta* © uveljavi veliko bolj sproščena in življenjska zakonodaja *creative commons* (cc), ki je pisana na kožo novih medijev in omogoča uporabo tuje intelektualne lastnine brez avtorjevega izrecnega dovoljenja, vendar tudi ta vztraja pri priznavanju avtorstva (in včasih še pri prepovedi komercialne rabe). /.../ Nagovarjam k ogledu spletne strani slovenske *creative commons* (ustvarjalne gmajne) <http://creativecommons.si/>, zlasti poglavja o licencah cc, ki ozaveščajo standarde obnašanja pri objavljanju in krepijo občutljivost za avtorstvo na tem področju. — **Miran Hladnik**, 16. feb. 07

Predlagam vam, da se vsekakor z istim sporočilom obrnete tudi na Društvo slovenskih novinarjev. Novinarje – tudi tiste, ki bi to radi bili, pa nikoli ne bodo – namreč zavezuje častni kodeks (če že lastna morala in čut za čast ne). Ali vir podatkov »zapoveduje« navajanje ali ne, je torej popolnoma irelevantno. Ne pustimo, da se zaradi nedelovanja prizadetih takšni pojavi razpasejo. Vsaka demokratična država namreč krvavo potrebuje *dobro* novinarstvo. — **Vesna Velkovrh Bukilica** <vvb@siol.net>, 17. feb. 07

Zmanjševanje ur slovenščine v šolskih programih

Predlagam didaktični sekciji Slavističnega društva Slovenije, da organizira javno razpravo o zmanjševanju ur predmetu slovenščina v šolskih programih. To se po mojih izkušnjah dogaja v tem tisočletju v vsaki reformni evforiji. Tako se je l. 2003 skrčilo število ur v triletnih poklicnih šolah za tretjino, tako se je za prib. dvanajst ur lani skrčilo (»približalo dejanski izvedbi«) število ur v srednjih strokovnih šolah, tako se bo po navedbah oblastnikov predvidoma zgodilo »sveti kravi slovenščini« v gimnazijah (**Mežan** v *Delu*) in tako se bo izjavi **Angelce Likovič** v sinočnih *Odmevih* moralo zgoditi slovenščini v devetletki, kjer ima v prvem triletnem »čisto preveč ur« (resda sedem, pridobljenih s kurikularno prenovo, zato so pa tudi rezultati mednarodnih primerjav ugodnejši). Predlagam, da se na tako razpravo povabita oba zgoraj imenovana predstavnika oblasti. Upam, da to poleg velikih tem naše prestižne eksistence tudi ta eminentno društveni problem zaščite stroke na pomembnem področju javnosti koga zanima? — **Boža Krakar Vogel** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 27. feb. 07

Prav vesela sem, da se je tako priznana strokovnjakinja oglasila, kaj se dela z urami slovenščine v šolah. Namreč tudi jaz vpijem, kdo me pač še posluša, da je na področju poklicnega šolstva katastrofa glede števila ur slovenščine (to pač zelo dobro poznam). Zastavljen učni program lahko samo preletimo, glede na sposobnosti dijakov v poklicnem šolstvu. Če bo razprava res organizirana, sem pripravljena sodelovati in argumentirati predlog za večje število ur slovenščine v poklicnih šolah. — **Metka Hojnik Verdev**, Srednja strokovna in poklicna šola Celje <metka.hojnik@triera.net>, 27. feb. 07

Goreče podpiram predlog kolegice **Bože Krakar Vogel**, potrebno pa bi bilo doseči, da ne bi pripovedovali sami sebi. Sodelovali naj bi tudi odgovorni direktorji direktoriatov MŠŠ, svetovalci Zavoda za šolstvo, člani strokovnih svetov (predvsem za splošno izobraževanje), predstavniki vseh univ. slovenistik, pa še kdo od organov izvršne veje oblasti, med katerimi praktično ni nobenega slovenista. Morda bi veljalo obuditi tudi spomin na nekdanji (?) odbor za kurikularno prenovo pouka slovenščine in na takrat postavljene cilje, ki jih je oblikoval **Silvo Fatur**. Če bo potrebno, se bom potrudil, da dobim brezplačno na razpolago dvorano v parlamentu. — **Zoltan Jan** <Zoltan.Jan@siol.net>, 1. mar. 07

Menim, da je predlog **Bože Krakar Vogel** nadvse aktualen in ga zato vsekakor podpiram. Vprašanje števila ur je ključno za ustrezno izvajanje novega učnega načrta, ki je zasnovan tako, da razvija zmožnosti (oz. kompetence, kot radi tujčimo slovenski ustreznik). Ob tem bi bilo v okviru strokovne razprave o premikih načrtovanja pouka slovenščine smiselno spregovoriti še o razmerju med zmožnosti in znanjem, o preverjanju in ocenjevanju znanja, diferenciaciji ter še o čem. Upam, da bomo v razpravi sodelovali vsi, ki se ukvarjamo z jezikovnim in književnim

poukom in ki nas zanima prihodnja »kurikularna podoba« slovenščine. — **Igor Saksida** <igor.saksida@guest.arnes.si>, 2. mar. 07

Veseli me, daje moja pobuda na javno debato o zmanjševanju ur slovenščine v šoli – ki jo razumem kot ponovno definiranje položaja materinščine v šoli in slejkoprej dolgoročno tudi v družbi – naletela na pozitiven odmev. Brala sem nekaj javnih in nekaj samo meni namenjenih odmevov. Zlasti slednji se pridružujejo mojemu občutku, da vsak zase ne moremo uspeti s še tako vsebinskimi argumenti. Moramo torej imeti neko civilnodružbeno podporo in organiziranost, da se naše spodbude slišijo. Sama Slavistično društvo Slovenije razumem kot ravno pravšnje ozadje za tako civilnodružbeno pobudo. Ima vse organe, ki bi se tega lahko lotili (društvo matematikov bi npr. zagotovo reagiralo na marsikaj od tega, kar gre pri nas kar mimo, društvo staršev pa je v zavidljivem času prodrlo kot glavni ministrov konzulent). In še: nič ne bo zaleglo, če ne bo društvo doseglo, da se morebitne javne debate udeležijo tudi predstavniki oblasti in mediji – sami sebi smo te reči vsaj ob raznih pedagoških okroglih mizah že nešteto povedali. Korak k temu bi najbrž bil, da upravni odbor društva razmisli, kaj izpostaviti, koga povabiti in kam – čimbolj odmevno in z morebitno možnostjo ponovitve. — **Boža Krakar Vogel** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 3. mar. 07

Zmanjševanje števila ur – seveda ne ... Nasprotno! Skrbi me predvsem že navedeno: »... definiranje položaja materinščine v šoli in slejkoprej dolgoročno tudi v družbi«. Torej, ker je ravno priložnost za besedo in če bo (morda na nivoju države) še priložnost za pogovor o številu ur, menim, da je ob tem enako ali celo bolj pomembno, da stroka reče še besedo o: Zakaj »sveta krava slovenščina«? Ko gre za omenjene besede, me skrbi predvsem dejstvo, da že nekaj let s polnimi usti govorimo o pragmatiki in uporabni slovenščini, učni načrt pa je (še zmeraj) poln banalnega strukturalizma in abstrakcij, ki so mladostnikom tuje. »Zakaj pa moramo poznati razliko med povedkovim prilastkom in povedkovim določilom? Zakaj pa je pomembno, če je osebek ali prislovno določilo? Pa odvisniki, ki jih ne poimenujemo po temeljni vrsti ... In ... In ...« (Smo ravno pri skladnji, ki je trenutno malik, ki se mu klanjam ...) Od tu izvira tudi tisto o »sveti kravi slovenščini« v gimnazijah in ni povsem za lase privlečeno. Mnogokrat tako čutim tudi sama. Kako naj jo ima rad mladostnik, ki je in bo del družbe, v kateri želimo »definirati slovenščino«? S čim naj mu jo priljubim, ko mnogokrat ne vem, kako naj osmislim svoje delo in njihove dvome. Saj nimamo časa niti dihati! Ko gre npr. za oživiljanje ob umetnostnem besedilu, imam v mislih le to, kako naj ga prekinem na čim manj stresen način, ker NIMAMO ČASA DOŽIVLJATI. Seveda živimo v intelektualni dobi, vendar to še ne pomeni, da lahko zanikamo naravo mladostnika med 14. in 18. letom. Biti bi morali dejavni in praktični ... Doživljati čim več lepote besedne umetnosti. Živiljenje v tem obdobju menda prvič postane osebna zadeva ... Vendar je to že psihologija, kajne, ki pa s slovenščino, slovnico, očitno nima nič skupnega. Mladostniki danes so pač drugačni, e-mladostniki, prilagajati se moramo mi njim in ne oni nam, zarustanim tankom. Torej, najprej »popraviti«

učni načrt v smislu manj nepotrebnih slovničnih struktur, (še) več uporabnega jezika in več svobodne« književnosti. Pa vendar je to samo drobec mojih misli ... — **Anita Ivačič** <anita.freser@guest.arnes.si>, 4. mar. 07

Vse kaže, da je debata precej aktualna, in ker je blizu mladim, se oglašam tudi jaz. Priznam, da nisem bogve kako seznanjena z današnjim stanjem v šolah – kot študentka slovenistike imam slovenščine že prek glave – ampak bom pa vseeno dodala nekaj svojih drobtinic. Malce obotavljivo se strinjam s trditvijo, da bi morali učne ure slovenščine povišati – ker se še vedno precej oklepam starega reka, da pač srednje šole, razen gimnazij, pač ne potrebujejo toliko slovenščine, ker so pač manj »intelektualno« usmerjene. /.../ Sama menim, da so srednješolci najbolj občutljiva skupina, kar se tiče učenja jezikov – na 'menuju' imajo tedensko kar tri – dva tuja in našo ljubo slovenščino, z vsemi njenimi ugankami in zankami. Glede na to, da smo zdaj v EU, se je povišalo pričakovanje znanja tujega jezika, in povsem upravičena je bojazen, da se bi naš jezik začel počasi odrivati v kot – vsaj v poznejših stopnjah integracije. Že res, da gimnazijcem ubijamo v glavo, da je materinščina alfa in omega, ker so pač intelektualna elita srednjih šol – toda, kaj pa drugi? So nepomembni? Nikakor ne! Čeprav se gimnazijci smatrajo za intelektualni vrh, so še vedno srednješolci večja skupina; in čeprav sami ne bodo nikoli – ali pa le redki med njimi – mozgali problemov na fakultetah – imajo mnogo večji vpliv na jezik, kot ga imajo razni profesorji in doktorji. Ravno zato se tehtnica povečanja ur slovenščine nagiba njim v prid. — **Irena Blazinšek** <irena_blazinsek@hotmail.com>, 5. mar. 07

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

Saj vem saj vem, le Čevlje sodi naj kopitaR, pa vendar: bilo je Cankarjevo (cankarjevo?) tekmovanje na naši srednji šoli, ki jo obiskuje več kot tisoč dijakov, pa jih je le sedem (7) pisalo na prvi stopnji. Bilo je teden ali dva zatem matematično (matematika: fuj-fej-gravž-groza-nočne more-frustracije) tekmovanje, *Evropski matematični kenguru* poimenovano, pa je z iste šole pritegnilo sto osemdeset (180) dijakov. In to je bilo tekmovanje, ki gimnazijcev sploh ne vodi kam dlje, ne na izbirnega ne na državnega ne na olimpijado, ampak tekmovanje kar tako, *kokr* za preganjanje odvisnih logičnih impulzov v možganih; *kokr* eno grupno reševanje križank torej. Pa ni bilo od nekdanje take gneče; Komisija za popularizacijo matematike pri Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije se je v dobrem desetletju krepko nagarala, da gneča je, kakršna je. Vendar so kengurujske naloge vse prej kot trivialne; skoraj ne pomnimo dijaka, ki bi dosegel vse možne točke. Ne bom izzivala slovenistov kar povprek, saj me mnogi mrzijo že od *Menuetnih* razmišljanj dalje, ampak izzivam vas, da izzovete debato v vaših logih: bi bilo mogoče tekmovanje iz znanja materinščine zasnovati na način, ki se sicer ne izogne študiju literarnih del, vendar pa z znatnim deležem preverjanja ostalih ravni razgledanosti in pismenosti pritegne več kot le peščico

izbranih vztrajnežev? Ali pa je to v protislovju z naziranjem, da je Slovenščina Materinščina Izbrancev? — **Marta Zabret** <marta.zabret@guest.arnes.si>, 17. mar. 07

Se popolnoma strinjam z vsem napisanim. Podobno je pravzaprav na večini osnovnih in srednjih šol. Zakaj? Vsako leto znova slovenisti jamramo, kako je vse manj navdušenja med mularijo nad izbranimi deli oz. temami za Cankarjevo tekmovanje. Žal vse to spominja na klic vpijočega v puščavi. Dejstvo je, da učenci in dijaki vse manj berejo, da vse več časa preživijo pri drugih aktivnostih in za računalnikom. Dejstvo je, da so vsako leto znova izbrana dela, ki dijake vse manj privlačijo. Danes je potekalo vsedržno tekmovanje za Cankarjevo tekmovanje. Dijaki 4. stopnje so morali pisati esej na podlagi odlomka iz kratke zgodbe, ki je bil po priporočilu izločen iz obveznega branja za to stopnjo. Je še potrebno spraševanje, zakaj se mularija ne odloča za tovrstno tekmovanje? Najbrž je tudi vsak komentar odveč. Marsikdo bo rekel *mea culpa* – tovrstne napake se pač lahko zgodijo. Jaz sem pri tem bolj nepopustljiva – gre za državno, ne kakršno koli tekmovanje, zato se tovrstne napake ne smejo zgoditi, saj odvrnejo še tisto peščico dijakov, ki radi berejo. Torej? — **Andrejka Šušmelj** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, 17. mar. 07

Dragoceno razmišljanje, vendar polemike ni potrebno pogrevati, ker se je od samega pogrevanja najbrž že skisala (glejte slovlitovski arhiv za zadnji dve leti), vabim pa vas, prav tako seveda tudi celotno slovenistično javnost, da se opredelite do sprememb tekmovanja za Cankarjevo tekmovanje (možnih novih modelov tekmovanja), ki bodo na *SlovLitu* čez nekaj tednov »postavljeni na ogled«. Tudi kopitarjem. — **Klemen Lah** <klemnov@gmail.com>, 19. mar. 07

Strinjam se z vsemi, tudi z g. Lahom, pa vendar še en utrinek. Na TŠC v Kranju (center ima nad tisoč dijakov) se je šolskega tekmovanja za CP udeležilo 64 dijakov, matematičnega kenguruja kot šolskega tekmovanja pa 173 dijakov. Od tega se je 16 dijakov udeležilo vseslovenskega tekmovanja za CP. Na vseslovenskem tekmovanju za CP, ki je potekalo na Biotehniški šoli v Strahinju, je bilo prisotnih pet mentoric, ki so sodelovale kot nadzorne učiteljice oz. popravljalke nalog objektivnega tipa in ravnateljica. Če upoštevamo, da je morajo za šolsko tekmovanje mentorice skopirati kar nekaj literature, kar pri matematičnem kenguruju odpade, je razmerje kar pohvalno. In spet velja stari rek: Šola stoji in pade z učiteljem oz. mentorjem. Pa prosim, brez zamere. — **Vlasta Jemec** <Vlasta.Jemec@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

Sesti bo treba za mizo in kaj spremeniti. Dejstvo je, da imajo mentorji – učitelji dodatnega dela čez glavo, kar se kaže v problemu, kdo bo nadzoroval, kdo bo popravljal, kdo bo spremljevalec otrok (ne moreš jih nabasati v avto in jih odpeljati na tekmovanje) ... Zakaj? Kengurječek preverja znanje, ki ga obravnava učni načrt v šoli, Cankar pa preverja, kar ni v načrtu, in se je za to treba bistveno drugače pripravljati in delati samo z nadarjenimi. Cankarjevo priznanje je torej prestižna

nagrada kot Vegovo priznanje, mislim, da je tako. To pa je povezano tudi sicer s sindromom o težkosti slovenščine tudi na maturi. Preverjamo tudi tisto, kar ni v učnem načrtu. Ni Dekleve in ni Kundere. Torej je matura iz slovenščine tudi nekaj posebnega in praviloma je (skoraj) nihče ne piše z oceno 5 + 3! Mislim, da je čas, da se ozremo okrog in ugotovimo, da imamo veliko dobrih dijakov in učiteljev slovenščine, le tem iz »vsakdanjega življenja nam manjka«. Temu se menda reče realizem v šolstvu, a kaj, ko ga hočemo za vsako ceno preseči s »simbolizmom«, potem smo pa zopet nesrečni, ker ne gre. Priznajmo, da imamo v Sloveniji tisoč ali več dobrih poznavalcev (otrok) svojega jezika in literature. To je lahko nacionalni ponos in v tem je teža, ne v težkih vprašanjih. — **Alenka Prebačnik Šešel**, SD Celje <alenka.prebicnik-sesel@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

Tudi sam mislim, da bi bilo dobro o tekmovanju kdaj v prihodnje reči kako temeljito in iskreno besedo. Že pred časom so se na različnih seminarjih pojavljala vprašanja, koliko in ali sploh je zasnova tekmovanja v skladu s priporočili sodobnega pouka književnosti in komunikacijskega modela »pogovora« o besedilih. Zagotovo je prvi in najpomembnejši korak k temu, da bi bilo tekmovanje bolj »pogovorno«, primerna izbira besedil, drugi je sestava primernih opisnikov besedil učencev in tretja usposabljanje ocenjevalcev. Ne bi se rad opredeljeval do tega, kako je bilo z izbiro beriva letos, me pa skrbijo podatki, ki jih berem tule – ne verjamem, da želijo kolegice zgolj alarmirati strokovno javnost in »zganjati paniko«, ampak sem prepričan, da so njihovi zapisi odraz skrbi za celo stvar. Kaj, ko bi torej v okviru društva organizirali strokovno srečanje na to temo, predstavili težave, dileme in možne rešitve? Je za kaj takega »prostor in čas«? — **Igor Saksida** <igor.saksida@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

20. marca je svetovni dan Frankofonije, ki povezuje 200 milijonov naravnih govorcev in 800 milijonov frankofonov. Francozi čutijo potrebo, da spodbujajo zanimanje in rabo francoščine, zato se bodo podeljevale nagrade, zborovanja, srečanja vseh vrst, ki jih poleg Francozov pri nas podpira tudi Ministrstvo za šolstvo. Kaj pa če bi izumili ali vsak plagiat napravili v obliki dneva slovenščine (s kakšnim duhovitim poimenovanjem in izvirno vsebino, vključitvijo lektoratov, zdomcev, tujih interesentov na domačih tleh, pa dodali še cepec domačih entuziastov)? — Cankarjevo tekmovanje imamo, imamo kritike in zamisli, a imamo koga, ki bi besede v življenje spravil in kaj konkretnega storil (pripravljaj naloge, izbor, popravljal, ocenjeval, izračunaval rezultate, obveščal, se bodel s kolegicami ...)? — **Zoltan Jan** <Zoltan.Jan@siol.net>, 20. mar. 07

Tudi sama sem mentorica za Cankarjevo tekmovanje že leta, toda tako uživali ob besedilih še nismo kot letos. Kljub tekmovanju, ki je moje »iskrene bralce« potolklo, moram priznati, da se je splačalo za prijetne urice, ki smo jih preživeli. Glede tekmovanja pa bi bilo pošteno, da še enkrat premislimo o glavnem cilju slovenščine in umetnostnih besedil v OŠ – da pri učenkah in učencih spodbujamo (in ne obratno) estetsko doživljanje in jih vzgajamo v kasnejše bralce (in ne

obratno). Kakšen smisel imajo vsa faktografska in še kakšna vprašanja? Ljubezni do besedil s tem zagotovo ne spodbujamo. Pa tudi zanimanja za tekmovanje ne, če se povsod drugje lažje doseže dobre rezultate in visoka priznanja. — *Simona Jerčič* <simona.jercic@guest.arnes.si>, 21. mar. 07

Slavistična knjižnica

V začetku letošnjega leta smo uspešno pripeljali na luč sveta nov letnik knjižne zbirke Slavistične knjižnice (zvezki 9, 10 in 11), ki jo izdaja Slavistično društvo Slovenije in je namenjena objavam znanstvenih monografij, podobno kot sorodna zbirka Zora, ki jo izdaja SD Maribor in se približuje že petdesetemu zvezku.

Zbirka Slavistična knjižnica šteje zaenkrat le enajst zvezkov, ima pa globlje korenine kot vitalna mariborska sestra, saj je Slavistično društvo Slovenije izdalo prve publikacije že pred drugo svetovno vojno, ko njeni člani niso našli primerne založnika niti za tako pomembne publikacije, kot je bila 1940. leta objavljena *Slovenska slovnica* t. i. čitankarjev. Iz pregleda vseh izdaj, ki ga je skrbno pripravil **Miran Hladnik** in je objavljeno v vsakem zvezku, pa tudi na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html>, je razvidno, da je bila zbirka najprej zasnovana zelo široko. V njej so našli prostor tako učbeniki (npr. *Besedna umetnost Silve Trdina*) kot tudi bibliografski priročniki (npr. **France Dobrovoljc**, **Zvone Verstovšek**: *Dve imenski kazali*; **Marja Boršnik**: *Kratek bibliografski pregled slovenskega slovstva*) kot tudi znanstvene monografije (**Vera Brnčič**: *N. A. Dobroljubov*; **Janko Jurančič**: *Južnoslovanski jeziki*). V ozadju nastanka zbirke bi lahko iskali sledi zapletov, sporov in spopadov, ki so nastali okrog predvidene zbirke znanstvenih monografij k *Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev* (Klasiki), v kateri ni mogla iziti **Koblarjeva** monografija o Gregorčiču, ki je kasneje (1962) izšla pri Slovenski matici, kjer so objavili tudi domala vse doktorske disertacije in dovršen del znanstvenih monografij s področja slavistike. Tej možnosti so se 1978. pridružili zvezki Literarni leksikon in nekatere druge edicije, kjer so imeli nekateri – a ne vsi – možnosti objavljati svoja dela. Ne glede na ugibanja je konec petdesetih let zbirka Slavistična knjižnica zaspala, dokler se na prelomu tisočletja niso pojavile večje potrebe po prostoru za knjižne objave znanstvenih del, ki so jih ustvarjali še neveljavljeni raziskovalci in predvsem tisti, ki so delali izven institucij, ki bi jim izdale njihove študije. Kot tedanji predsednik Slavističnega društva Slovenije sem skušal realizirati to potrebo in poskrbel za izdajo treh zvezkov, žal pa sem imel nesrečno roko pri izbiri sozaložnika, ki je najprej obetal odlično sodelovanje, potem pa prišel v težave, ker se njihovi že izdani učbeniki (predvsem za devetletko) niso dobili subvencije in zaradi zamika uvajanja devetletke niso imeli pričakovanega knjigotrškega uspeha.

Zbirka je kmalu za tem prevzela še eno pomembno funkcijo. Ker se skušajo ministrstva otresti čim več nadležnih prisilcev za sredstva, so izumili kriterij, da

bodo sofinancirali le izdaje, ki jih pripravljajo verificirane ustanove za znanstveni tisk in letno pripravijo vsak šest znanstvenih publikacij, ki ustrezajo vsem uveljavljenim standardom. Na ta način bi bile ogrožene tudi subvencije Slavističnemu društvu za obe reviji (*Slavistično revijo* ter *Jezik in slovstvo*) ter vsakoletni kongresni zbornik. Tedanji predsednik Slavističnega društva Slovenije **Miran Hladnik** je pravilno ocenil položaj in pospešil utrip Slavistične knjižnice, ki ji je po malem že spet pohajala sapa.

Kljub vsem zapletom in vsem trepetom, ali bodo finančno pokriti, so nam sedaj na razpolago novi zvezki Slavistične knjižnice. Kot deveti zvezek zbirke je izšlo delo **Kozme Ahačiča** *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega: vsebinski opis, okoliščine nastanka, pregled ocen, jezik, tekstokritični aparat ter diplomatični in kritični prepis pesmi 1818–1852* (195 str.). V njem je mladi obetavni filolog prikazal izvirne pesmi Koseskega, ki ga presojamo preko stereotipov, vendar je empirična raziskava pokazala, da je vsaj v začetnih pesmih uporabljal besedišče, ki je kot nezaznamovano uvrščeno v Pleteršnikov in kasneje tudi v *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Okoliščine nastanka pesmi, analiza kritičkih odmevov in pregledna biografija odkrivajo marsikateri zgovoren podatek o pesniku, ki počiva v na pol pozabljenemu grobu v Trstu in mu grozi, da ga bodo prekopal.

Razprava **Martine Ožbot** *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega Vladarja* (163 str.) se osredotoča na vprašanje koherence kot najvažnejše besediloslovne kategorije, po kateri se besedila kot takšna konstituirajo. Poleg teoretskih razmislekov jo prvenstveno zanimata Prepeluhva in v Koširjeva slovenitev navedenega dela in ugotavlja, da nesistemske spremembe v prevodih izvirajo iz zunajbesedilnih danosti predvidene komunikacijske situacije. Usmerjene so v krepitev koherence ciljnega besedila in s tem v povečevanje razvidnosti smisla besedila, kakršen izhaja iz vsakokratne zamišljene funkcije.

Enajsti zvezek Slavistične knjižnice prinaša delo **Katarine Podbevšek** *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi* (305 str.). Avtorico, ki je predavateljica na AGRFT, zanima govorjeni jezik v različnih okoliščinah, predvsem v umetnosti in pedagoškem procesu. V razpravi je podala teoretične utemeljitve te dejavnosti in z empirično primerjalno analizo pokazala razlike med šolsko in umetniško govorno interpretacijo, vključila pa je tudi številne konkretne primere tovrstnih govornih dejanj, ki lahko služijo kot model priprav za takšne izvedbe.

Nekatera dela so predstavljena na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html> tudi z integralnim besedilom, pri vseh pa so tudi podatki o ceni (od 7 do 13 €) in vabilo, da publikacije naročimo za zasebno knjižnico ali za ustanovo, kjer smo zaposleni. — **Zoltan Jan** <zoltan.jan@siol.net>

Knjižne novosti

Tone SMOLEJ (ur.): *Tematologija. Izbrana poglavja*. Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Scripta), 2007.

Tematologija je panoga primerjalne književnosti, ki preučuje pojavnost literarnih tem (snovi, tipov, tudi mitov) v različnih literarnih delih. Na Slovenskem je leta 1936 pojem in metodo udomačil **Anton Ocvirk**, ki se je zgledoval po francoski komparativistiki. Knjiga, ki jo je uredil **Tone Smolej**, je zasnovana kot študijski pripomoček, v njen pa poleg urednika sodeluje še devet avtorjev. Teme, ki jih obravnavajo, so grške (**Marko Marinčič** piše o Medeji, **Janez Vrečko** o Ojdipu, **Florence Gacoin Marks** o Pigmalionu), zgodovinske (**Tone Smolej** raziskuje temo Device Orleanske, **Matjaž Zaplotnik** Maksimilijana Mehiškega, **Igor Grdina** pa temo Veronike Deseniške) in biblijske (**Jože Krašovec** in **Irena Avsenik Nabergoj** pišeta o Jožefu iz Egipta). Dve temi (Efeška vdova, o kateri piše **Tone Smolej**, in Črtomir, ki ga obravnava **Marko Juvan**) pa imata izključno literarni izvor. Vsi članki imajo podobno zasnovo, saj raziskujejo razvoj določene teme skozi različna obdobja, po potrebi pa upoštevajo tudi razdelitve po zvrsteh, nacionalnih književnostih ipd. Vsak izmed prispevkov torej prinaša podatke o tem, kje, kdaj in na kakšen način se obravnavana tema pojavlja v svetovni in slovenski književnosti. Uvodno študijo je prispeval **Yves Chevrel**, upokojeni profesor za primerjalno književnost na pariški Sorboni in eden najpomembnejših evropskih komparativistov. Priročnik je izdala Študentska založba (<http://www.studentskazalozba.si/>) v zbirki Skripta. — **Matjaž Zaplotnik**

Elena KRASNOVSKÁ in Juraj HLADKÝ (ur.): *Slovenská kazateľská tvorba 19. storočia v dejinných súvislostiach a v spoločenskom kontexte obdobia*. Trnava: Pedagogická fakulta TU in Spolok sv. Vojtecha, 2007.

V zborniku o pridižnem jeziku na Slovaškem, ki prinaša referate s konference v Trnavi 12.–14. septembra 2005, je objavljen tudi članek **Jožeta Lipnika** Slovenská kazateľská tvorba v 17. a 18. storočí (Svetokriški a Rogerij). — **Miran Hladnik**

Jože KRAŠOVEC, Majda MERŠE in Hans ROTHE (ur.): *Faksimile najstarejših slovenskih prevodov Svetega pisma*. Paderborn/München/Wien/Zürich: Ferdinand Schöningh, 2006.

Slovenska Biblija je sklepno dejanje v edinstveni mednarodni zbirki Biblia Slavica, ki je v 40 letih izdala faksimile najstarejših in torej najbolj ogroženih slovanskih in baltskih prevodov *Svetega pisma*. V novi monumentalni *Slovenski Bibliji* formata Dalmatinove *Biblije* je zajetih devet del iz obdobja 1555–1582, šest jih podpisuje Primož Trubar. Ker so izvorna besedila ohranjena le v nekaj izvodih, nekatera samo v tujih knjižnicah, pričujoča faksimilna izdaja po eni strani pomeni izjemno promocijo slovenske kulture v mednarodni znanstveni javnosti, po drugi strani pa

temeljne dokumente našega jezika odpira vsem slojem slovenske strokovne in kulturne javnosti. — **Založba ZRC**

Alenka ŽBOGAR: *Kratka proza v literarni vedi in šolski praksi*. Ljubljana: ZRSŠ, 2007.

Pri založbi Zavoda RS za šolstvo in šport je pravkar izšla knjiga *Kratka proza v literarni vedi in šolski praksi* **Alenke Žbogar**. Delo se ukvarja literarnovednimi in književnodidaktičnimi vprašanji, vezanimi na sodobno slovensko kratko pripovedno prozo, konkretnje kratko zgodbo in novelo. Prvi del ponuja novejše literarnovedne odgovore na terminološke zadrege pri vrstnih poimenovanjih kratke pripovedne proze, drugi del pa je književnodidaktičen in zato tesno vezan na šolsko prakso. Ker sodobne oblike pouka književnosti temeljijo na komunikacijskem in problemsko-ustvarjalnem pristopu, ki izhajata iz upoštevanja dijakovih učnih interesov in bralnih zanimanj, avtorica najprej opisuje t. i. recepcijsko teorijo. Prikaže raziskavo, s katero je dokazala, da se recepcijske zahteve ter sposobnosti gimnazijcev in dijakov tehniških šol razlikujejo, kar ji je bilo vodilo pri diferenciaciji izbora sodobnih slovenskih kratkih pripovednih besedil, ciljev in metod dela za gimnazije in 4-letne tehniške šole. Monografija predstavlja problemsko-ustvarjalni pouk književnosti, podaja splošne in specifične določilnice sodobnega učbenika za književnost ter modele obravnave kratke proze. Modeloma obravnave kratke zgodbe za gimnazijce in novele za dijake srednjih strokovnih in tehniških šol je kot primerjava dodan še model obravnave kratke zgodbe za tujce, uporaben pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika. Knjiga je namenjena študentom slovenistike, profesorjem slovenščine v gimnazijah in srednjih strokovnih in tehniških šolah, lektorjem, ki se ukvarjajo s poučevanjem slovenščine kot tujega jezika, ter vsem, ki jih sodobna slovenska kratka pripovedna proza zanima. — **Alenka Žbogar**

Saška ŠTUMBERGER: *Slovenščina pri Slovencih v Nemčiji*. Ljubljana: ZIFF, 2007.

Monografija je sociolingvistična analiza položaja odraslih dvojezičnih Slovencev v Nemčiji. S pomočjo dosegljive strokovne literature in člankov, ki so bili namenjeni Slovencem po svetu, celostno predstavi različna pojmovanja dvojezičnosti, zgodovino preseljevanj, društveno življenje in odnos večinske družbe do priseljencev. V jezikoslovni analizi se osredotoča na opis govornega jezika v južnem delu Nemčije, kjer je potekalo terensko delo z intervjuji in strukturiranim vprašalnikom. — **Knjigarna FF**

Branka KALENIČ RAMŠAK in Maja ŠABEC (ur.): *Interpretacije Don Kihota: slovenski prispevek ob 400. obletnici izida*. Ljubljana: ZIFF, 2006.

Minilo je 400 let od objave prvega dela Cervantesovega *Don Kihota*. Pričujoča knjiga dodaja štiriindvajset novih pogledov k bogatem védenju o bistroumnih dogodivščinah še bistroumnejšega plemiča Don Kihota iz Manče. Prispevali so jih vrhunski in mednarodno priznani avtorji z univerz iz Avstrije, Danske, Francije,

Italije, Madžarske, Nemčije, Slovenije in Španije. Knjiga je namenjena tako profesorjem in literarnim strokovnjakom kot tudi študentom jezikovnih oddelkov, predvsem hispanistom, in literarnim komparativistom. — **Knjigarna FF**

Branka KALENIČ RAMŠAK: *Izbrana poglavja iz španske in hispanoameriške književnosti 19. in 20. stoletja*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za romanske jezike in književnosti, 2007.

Knjiga obravnava špansko in hispanoameriško književnost 19. in 20. stoletja od romantike, realizma in modernizma do avantgardnih smeri ter povezovalno prikazuje španski in hispanoameriški skupni zgodovinski, duhovni in literarni kontekst. Namenjena je študentom hispanistike, učiteljem španščine, strokovnjakom in vsem tistim, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s književnostjo. — **Knjigarna FF**

Janez CVIRN: *Razvoj ustavnosti in parlamentarizma v habsburški monarhiji. Dunajski državni zbor in Slovenci (1848–1918)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2006.

Učbenik celovito predstavlja glavne prelomnice v ustavni in parlamentarni zgodovini Habsburške monarhije oz. Cislajtanije, hkrati pa podrobno prikaže delovanje slovenskih poslancev v dunajskem državnem zboru od revolucionarnega leta 1848 do razpada dvojne monarhije (1918). Avtor ugotavlja, da je na ustavni razvoj in parlamentarno prakso v monarhiji usodno vplivalo pomanjkanje temeljnega konsenza njenih narodov o tem, kako naj bo organizirana (skupna) država. Če se je dunajski državni zbor leta 1848 vzpostavil kot forum sklepanja nacionalnih kompromisov, je zlasti od devetdesetih let 19. stoletja postal prizorišče ostrih nacionalnih spopadov, ki so onemogočali normalno parlamentarno delo. Vendar pa je v zgodovinopisju prevladujoča negativna ocena avstrijskega parlamenta bolj posledica njegovega žalostnega konca, kot njegove resnične dejavnosti in vloge. — **Knjigarna FF**

Aleš IGLIČ in Veronika KRALJ IGLIČ (ur.): *Niko Županič: izbrana dela iz historične etnologije in antropologije. Ob 130. obletnici avtorjevega rojstva*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo (Zbirka AE gradiva, 1), 2006.

Nova zbirka Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo je posvečena predstavitvi tiste vrste gradiva, ki je bodisi bolj opisne kot znanstvene narave ali pa je relevantno zaradi historične pričevalnosti. Praksa je pokazala, da je mogoče »delovna« gradiva zbrati razmeroma hitro, zmanjka pa časa za njihove resnejše znanstvene obdelave. Da takšna gradiva ne bi ostala neizkoriščena ali prepuščena pozabi, so drugima dvema zbirkama, ki ju že izdajajo na oddelku (Županičeva knjižnica, Etno je fletno) dodali še tretjo, katere namen je, kot pove že naslov zbirke, publicirati zbrana aktualna ali historična gradiva z najrazličnejših tematik etnološkega in antropološkega dela. — **Knjigarna FF**

Katarina PODBEVŠEK: *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 11), 2006.

Nova knjiga iz zbirke Slavistična knjižnica se ukvarja z govorno interpretacijo literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi. **Katarina Podbevšek**, predstojnica katedre za govor na AGRFT, primerja govorno interpretacijo učitelja pri šolski obravnavi literarnega dela z umetniško interpretacijo na odru ter s pomočjo te primerjave oblikuje enotna izhodišča za njuno izvedbo. Prek obravnave govorne interpretacije tako povezuje stroko didaktike književnosti s področjem igralske interpretacije literarnega besedila. Z empirično primerjalno analizo opozarja na razlike med šolsko in umetniško govorno interpretacijo, v obravnavo pa vključuje tudi številne konkretne primere tovrstnih govornih dejanj, ki lahko služijo kot model priprav za takšne izvedbe. — **Matjaž Zaplotnik**

Objave v periodiki

Zadnja številka 54. letnika *Slavistične revije* (54/4, okt.–dec. 2006) je posvečena akad. prof. dr. **Borisu Paternuju**, ki je julija 2006 praznoval osemdesetletnico. **Marko Juvan**, urednik tokratne literarnovedne številke, v uvodnem prispevku Paternujev most med klasiko in modernostjo orisuje jubilentovo prehajanje med mnogimi literarnovednimi metodologijami in njegovo vztrajno prizadevanje pri premostitvi prepek med slovensko literarnozgodovinsko klasiko in evropsko literarno znanostjo ter literarno vedo in jezikoslovjem. Skoraj štiristo strani obsegajoča številka ponuja v branje 26 razprav, od tega 22 v slovenskem, po eno pa v angleškem (**H. R. Cooper, jr.**), nemškem (**P. Scherber**), ruskem (**N. N. Starikova**) in poljskem (**B. Tokarz**) jeziku. V nerazpravljalnem delu revije mdr. najdemo Bibliografijo Borisa Paternuja 1997–2006, ki jo je sestavila **Anka Sollner Perdiš**, ter zapis **Ade Vidovič Muha** v spomin zaslužni profesorici **Bredi Pogorelec**. — **Matjaž Zaplotnik**

V šesti številki 51. letnika *Jezika in slovstva* (51/6, nov.–dec. 2006), ki obsega 108 strani, je objavljenih pet razprav, tri ocene in eno poročilo. Na spletni strani <http://www.jezikinslovstvo.com/> si zaenkrat lahko ogledate povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo. Razpravljalni del revije je tokrat pretežno literarno obarvan. Posvečen je spletnim besedilom, letošnjima maturitetnima romanoma, osnovnošolskim berilom, slovaški literaturi ter delom Alojza Rebule.

Janez Strehovec v okviru teorije novih medijev predstavi različna spletna besedila v vsej večdimenzionalni pojavnosti, nekoliko več pozornosti pa nameni spletnim stranem in besedilnima digitalnima projektoma *Filmtext 2.0* ter *Screen*. Po primerjalni opredelitvi novomedijskega besedila glede na tiskano besedilo se

osredotoči predvsem na načine pisanja in dostopanja do tovrstnih besedil ter na vlogo uporabnika pri produkciji in recepciji novomedijskih besedil.

Srednješolcem in srednješolskim učiteljem je namenjen članek **Alojzije Zupan Sosič**. Predstavljena primerjalna metoda obravnave obeh letošnjih maturitetnih romanov – *Pimlica* Milana Dekleve in *Neznosne lahkosti* bivanja Milana Kundere – s poudarkom na esejizaciji, lirizaciji, razdalji do pripovedi, literarnih osebah in kronotopu pripelje do novih spoznanj o obeh romanih, na podlagi katerih avtorica v luči sodobne interpretacije tudi kritično (o)vrednoti letošnje maturitetne priročnike. Prispevku sta dodana tudi motivacijska lista in prosojnici.

Petra Kodre s sociolingvističnega vidika obravnava slovenska osnovnošolska berila od leta 1923 naprej. S pomočjo motivno-tematske analize, narodnostne analize avtorjev ter analize deleža tujejezičnih neprevedenih besedil predstavi težnje po narodnem in kulturnem zblíževanju južnoslovanskih narodov, izražene v vsebinah posameznih osnovnošolskih beril.

Špela Šramel v svojem literarnozgodovinskem prispevku predstavi »eno najbolj ustvarjalnih desetletij v slovaški književnosti«. V takraten družbeno-politični okvir postavi predvsem slovaški revijalni tisk v 60. letih 20. stoletja, ki ga primerja tudi s slovenskimi revijami v tem obdobju, največ pozornosti pa nameni reviji *Mladá tvorba* ter delom Jána Johanidesa. Literarno življenje na Slovaškem v 60. letih 20. stoletja osvetli tudi z vidika literarnih premikov v 90. letih 20. stoletja.

Jadranka Cergol v svojem prispevku z nove, grško-rimske perspektive predstavi dela Alojza Rebule. Vpliv antike na celoten Rebulov opus prikaže predvsem preko štirih grško-rimskih filozofskih kategorij in načinov, na katere jih avtor vključuje v svoja dela. Mozaik Rebulovih številnih in raznolikih filozofskih vplivov je tako dopoljen še z dodatno idejno-filozofsko komponento.

Tudi drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije je precej literarno obarvan. Začenja in zaključuje ga **Vladka Tucovič**, ki predstavi knjigo **Zvonka Kovača Međuknjiževna tumačenja** ter poroča o hrvaškem slavističnem kongresu, ki je potekal v Varaždinu in Čakovcu od 5. do 8. septembra 2006. **Urška Perenič** predstavi in ovrednoti knjigo **Blanke Bošnjak Premiki v sodobni slovenski kratki prozi**, **Nika Vizjak** pa oceni zbornik o življenju in delu Berte Bojetu Boeta, ki ga je uredila **Katja Sturm Schnabl**. Reviji je dodana še rubrika Bibliografija, v kateri je **Anka Sollner Perdih** ob stoletnici rojstva literarne zgodovinarke **Marje Boršnik** napravila izbor njenih objav od leta 1992–2006. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo.

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov.— **Urška Jarnovič** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

Izšla je prva številka *Dialogov* v tem letu (43/1–2, marec 2007). V njej med drugim sprašujemo, kaj se dogaja s slovenščino na slovenskih univerzah, ali slovenski varuh človekovih pravic potrebuje varuha in kakšna je nova uredniška politika kulturnih strani v *Večeru*. — **Emica Antončič**, odgovorna urednica *Dialogov* <info@aristej.si>

Ljubitelje dramatike bosta v prvi letošnji številki *Dialogov* gotovo razveselili razpravi **Tomaža Toporišiča** in **Tarasa Kermaunerja** – prvi razpravlja o dramah Petra Handkeja kot delu postbrechtovskega gledališča, drugi pa razmišlja o groteskni drami Matjaža Briškega *Križ*, ki je bila leta 2005 na 35. Tednu slovenske drame v Kranju nagrajena z Grumovo nagrado za najboljše slovensko dramsko besedilo. — **Matjaž Zaplotnik**

Jubilejna 300. številka revije za družboslovje in kulturo *Primorska srečanja* (primorska.srecanja@siol.net) je pretežno literarno obarvana, saj jo je v celoti uredil **Jože Štucin**, literarni urednik. Rubriki Literatura in Okno v svet prinašata literaturo avtorjev različnih generacij, medtem ko v rubriki Odprte strani prispevke objavlja pet avtorjev: **Gizela Polanc Podpečan** (esej o proznem in dramskem opusu Borivoja Wudlerja), **Vladka Tucovič** (obravnavo pisem Zofke Kveder in njene hčere Vladoše Jelovšek), **Silvo Fatur** (zapis o Gregorčičevem mecenu Josipu Gorupu pl. Slavinskemu), **Radovij Pahor** (razmislek o duševni motnji) in **Andrej Lutman** (spis o pesnici in pesniku). — **Matjaž Zaplotnik**

Marčna številka mesečnika za književnost *Literatura* (XIX/189, marec 2007) v rubriki Refleksija prinaša članek **Janeza Strehovca** Beseda-telo v dlani (O digitalni poeziji in njenih izzivih za nove oblike branja), kjer se avtor (o novomedijskih besedilih je pred kratkim pisal tudi v slovenistični reviji *Jezik in slovnstvo*) mdr. ubada s spremenjenimi koncepti vloge bralca v dialogu z digitalno poezijo in novimi mediji nasploh. V reviji je objavljen tudi odziv **Draga Jančarja** na pisanje **Mateja Bogataja** v prejšnji številki *Literature*, kjer je Bogataj v obsežni kritiki poskušal s sistematično pronicljivostjo »razkrinkati« Jančarjevo esejistično misel in slog pisanja v njegovi nagrajeni zbirki esejev *Duša Evrope* (Slovenska matica, 2006). Da ostaja Matej Bogataj v dobri »kritiški formi«, dokazuje tudi v sveži številki *Literature*, kjer se enako prodorno kot prej Jančarjeve zbirke loteva zbirke trinajstih »nesramno-sentimentalnih« esejev *Trnje v Arkadiji*, nove esejistične zbirke **Denisa Poniža** (Založba Ved, 2006). — **Matjaž Zaplotnik**

Splet

<http://www.ibby.org/> – Mednarodna sekcija za mladinsko književnost (IBBY, The International Board on Books for Young People); tu se lahko naročite na novice, na revijo *Bookbird* (zlasti otroški in mladinski oddelki knjižnic in oddelki na štirih univerzah v Sloveniji, ki se neposredno in posredno ukvarjajo z mladinsko književnostjo), se seznanite s kongresi, nagradami, 2. aprilu, ki je mednarodni dan

mladinske književnosti, in drugimi dejavnostmi sekcije. Kongres IBBY bo v Kopenhagnu 7.–10. sept. 2008 (tema: *Zgodovinske pripovedi in zgodovina v pripovedih – The Story of History – History in Stories*). Več informacij: <http://www.ibby2008.dk/>.

<http://www.irscl.ac.uk/grants.htm> – Angleška štipendija za doktorski študij na področju zgodovine mladinske književnosti.

<http://www.irscl.ac.uk/news.htm> – Festival mladinske književnosti v Bathu (V. B.), 21.–30. sept. 2007.

<http://www.irscl.ac.uk/callforpapers/lithuania.htm> – Mednarodna interdisciplinarna konferenca Otrok v litvanski in svetovni kulturi, 17.–18. maj 2007.

<http://users.unimi.it/childlit> – Spletna stran za mladinsko književnost v Italiji.

<http://www.bralnaznacka.com/> – Bralna značka Slovenije.

<http://www.alma.se/page.php?pid=3029> – ALMA – Astrid Lindgren Memorial Award in slovenska nominiranka za leto 2007 Lila Prap.

<http://nobelprize.org/> – Nobelova nagrada: seznam Nobelovih nagrajenk (1903–2007), od 768 prejemnikov le 33 žensk.

<http://nobelprize.org/nomination/literature> – Nobelove nagrade za književnost.

<http://www.arrs.gov.si/> – Javni razpisi za znanstvenoraziskovalno sodelovanje s partnerskimi državami in za sofinanciranje udeležb na mednarodnih konferencah v tujini z vabljenimi predavanji in delovanja slovenskih.

http://www.culture.gov.si/index.php?id=2134&tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=799 – Javni razpis za izbor izvajalcev javnih kulturnih projektov na področju kulturne dediščine JPR26-KD-2007.

http://www.mss.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=796 – Ministrstvo za šolstvo in šport je objavilo Javni razpis nagrad RS na področju šolstva za leto 2007.

<http://www.uni-lj.si/Razpisi/razpisi.asp> – Na spletnih straneh UNI LJ so najavljeni domači razpisi v letu 2007.

<http://www.arrs.gov.si/sl/obvestila/07/obv-recenzenti-120107.asp> – Zbiranje predlogov za člane občasnih strokovnih teles in recenzente za ocenjevalne postopke Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS.

<http://www.kultura.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Podrocja/Preseren/vabilo.pdf> – Vabilo za predlaganje kandidatov za Prešernovo nagrado in nagrado Prešernovega sklada.

<http://www.zupca.net/> – Edina spletna stran o slovenski mladinski književnosti (pisatelji so na <http://www.zupca.net/podstresje/arhiv/arhiv.htm#ods3b>, ilustratorji pa na http://www.zupca.net/dnevna_soba/ilustratorji/ilustratorji.htm).

<http://www.lj-oz.sik.si/default.asp?mID=sl&smID=a&pID={a8eb9639-812d-4069-8b1f-2d8082b2e7f6}> – Nove spletne strani Knjižnice Otona Župančiča, Pionirske knjižnice in njenega Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo: pregledni in priporočilni sezname mladinskih knjig po temah, zvrsteh in žanrih, o slovenskem knjižnično-muzejskem kvizu, O priznanjih mladih bralcev Moja najljubša knjiga (od leta 1998), za najljubšo slovensko mladinsko knjigo in za najljubšo v slovenščino prevedeno mladinsko knjigo, o naj knjigi za otroke (tudi <http://testnajknjiga.emecen.si/domov/indexBrezBarometra.aspx>). Vredno ogleda in obiska v novih prostorih na Kersnikovi 2 v Ljubljani. — Zgornje povezave posredovala **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>

<http://www.bralnaznacka.si/Glasilo> – Na naši spletni strani smo objavili novo (prenovljeno) številko spletnega glasila *Ostržek* (http://www.bralnaznacka.si/Glasilo/SL_0607/Glasilo04.htm). *Ostržka* prejemajo mentorji bralne značke v šolah, vrtcih v Sloveniji in zamejstvu, učitelji dopolnilnega pouka v zdomstvu, društva in zveze prijateljev mladine, splošne knjižnice, strokovnjaki z različnih področij, povezanih z branjem, novinarji in nekateri starši. Spletno glasilo ureja Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS. — **Bralna značka** <info@bralnaznacka.si>

<http://www.digilitera.net/> – Algorithm based literature and interesting technology. Sodobna računalniška literatura (in tehnologija). — **Jaka Železnikar** <jaka@jaka.org>

<http://www.kakanien.ac.at/news> – Kakanijske novice. Nova, kar 50 strani obsežna številka revije *Dialog* s programom Katoliškega doma prosvete Sodalitas v koroških Tinjah za obdobje od marca do septembra 2007 objavlja tudi vabilo, da se novi interesenti za brezplačno prejemanje *Dialoga* oglasijo po e-pošti na naslov office@sodalitas.at. Vse informacije tudi na spletnem naslovu <http://www.sodalitas.at/>. — **Janez Stergar** <janez.stergar@guest.arnes.si>

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Za Wikipedijo so bila nazadnje v okviru seminarskega projekta Slovenski literarni zgodovinarji pripravljena naslednja gesla: **Matjaž Kmecl, Helga Glušič, Jože Koruza, Jože Pogačnik, Peter Scherber, Tone Pretnar, Andrijan Lah, Marija Mitrović, Mirko Rupel, Gregor Kocijan in Alojzija Zupan Sosič**. Prosimo za pripombe, popravke, dopolnila.

<http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/gabler.html> – Hans Walter Gabler: *Das wissenschaftliche Edieren als Funktion der Dokumente*.

<http://www.leposlovje.net/> – Spletni antikvariat leposlovnih knjig. Proantika Radovljica – zavod za ohranjanje, vrednotenje in posredovanje knjižne dediščine.

<http://switchboard.real.com/player/email.html?PV=6.0.12&&title=media&link=http%3A%2F%2Fwww.rtv.slo.si%2Fmedia.php%3Fid%3D2633546%26mt%3Drm%26mq%3Dhi%26wm%3Dtrue%26rm%3Dtrue> – Čolnik s Hladnikom (prekopiraj cel dolgi naslov brez presledkov v ukazno vrstico brskalnika in potem, ko se stran odpre, klikni na *Start Real Player*).

<http://www.informationliteracy.org.uk/JIL.aspx> – nov mednarodni, recenzirani akademski omrežni in prosto dostopni časopis o informacijski pismenosti.

<http://its.unc.edu/tl/infobits> – Infobits, elektronski informacijski servis o poučevanju in učenju.

<http://exploringcreativity.net/writing> – Poletni tečajji pisanja po Evropi.

<http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/razpisi/07/dodat-razp-tapl-07.asp> – Javni razpis za (so)financiranje tematsko usmerjenih in splošnih temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov in podoktorskih (temeljnih in aplikativnih) raziskovalnih projektov v letu 2007.

<http://www.digital-historian.net/> – Orodja in metode za digitalnega zgodovinarja. — Zgornje povezave posredoval *Miran Hladnik*

<http://www.sigledal.org/> – Slovensko gledališko spletišče. Na http://www.sigledal.org/geslo/Glavna_stran lahko preberete stiri od petih dramskih besedil, ki so nominirana za nagrado Slavka Gruma 2007. — *Tamara Matevc* <sigledal@sigledal.org>

http://www.mladina.si/tehdnik/200706/clanek/slo-intervju--bernard_nezmah – Intervju Bernarda Nežmaha za tednik *Mladina* o Nežmahovi novi knjigi *Julija Primic v slovenski književni vedi*. — *Matjaž Zaplotnik*

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/BORIS_PAHOR/index.html — Fotografije s predavanja Boris Pahor: pričevalec našega časa (15. marec 2007) na FF v Ljubljani. — *Matjaž Rebolj* <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/Dvajset_let_oddelka_za_bibliotekarstvo_FF/index.html – Dvajsetletnica Oddelka za bibliotekarstvo (fotografije s slovesnosti 22. februarja 2007). — *Matjaž Rebolj* <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

<http://www.publikacije.net/> – Portal za objavljanje daljših tekstov – avtorskih sestavkov, prispevkov v javni lasti ali drugače v odprti dostop sproščeni tekstov. Poleg portala sem odprl tudi blog <http://www.publikacije.net/blog>, kjer pisem predvsem o uporabi interneta, avtorskem pravu, spletnem izobrazevanju ... — *Matevž Leskovšek* <matevz.leskovsek@gmail.com>

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva <http://www.ff.uni-lj.si/slovjezsds/pravilasds.html>.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke, povezovanja znanosti s prakso in stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne *Kronike*, znižanih naročnin na *Jezik in slovnstvo* (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na *Slavistično revijo* (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (<http://zalozba.zrc-sazu.si/>) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (<http://www.ff.uni-lj.si/slovjezsds/ct.html>).

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum:

Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Članarino za leto 2007 (16 € oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (helena.kenda@siol.net, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na milena.blazic@guest.arnes.si ali preko obrazca na <http://www.ff.uni-lj.si/slovjezsds/prijavnica.html>.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastoj prejemanju obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani <http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit> vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na miran.hladnik@guest.arnes.si. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu <http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/>.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Spoštovane članice in člani Slavističnega društva Slovenije,

mnogi izmed vas (izvzeti ste člani, ki vam pripada brezplačno članstvo, ter tisti, ki ste članarino za letos poravnali že sami od sebe ali ste jo lani pomotoma poravnali dvakrat) ste skupaj s to številko društvene *Kronike* prejeli tudi položnico za plačilo **članarine za leto 2007**. Prosimo vas, da pri podaljševanju članstva v Slavističnem društvu Slovenije upoštevate naslednja navodila in opozorila:

— Na položnico napišite svoje podatke. Če bo članarino namesto vas plačal kdo drug, naj na plačilni nalog kljub temu napiše vaše ime. To je potrebno zaradi identifikacije nakazil.

— Shranite potrdilo o plačani članarini.

— Če nameravate izkoristiti ugodnosti, ki vam jih članstvo ponuja (večina jih je naštetih v *Kroniki*, in sicer na strani s prijavnico), poravnajte članarino **čim prej**, kajti le tako si boste brez težav zagotovili ugodnosti, ki vam pripadajo s članstvom. Članarine **nikar** ne nakažite samo kakšen dan ali dva pred seminarjem ali kongresom, kjer si želite zagotoviti nižjo kotizacijo. (Žal je bila to v preteklih letih dokaj pogosta praksa.) S tem boste sebi in našemu računovodstvu prihranili veliko dela.

— **Obvestilo članom pokrajinskih društev:** Članarino lahko poravnate **ali** svojemu pokrajinskemu društvu **ali** po priloženi položnici neposredno Slavističnemu društvu Slovenije. Članarine ne poravnajte dvakrat, saj za to ni nobene potrebe; člani pokrajinskih slavističnih društev so obenem tudi že člani osrednjega slavističnega društva. — Imate članarino pri pokrajinskem društvu že plačano, pa ste kljub temu prejeli položnico od Slavističnega društva Slovenije? Prosimo, da nam to sporočite, kajti podatek o vašem plačilu pokrajinskemu društvu očitno ni prispel do nas. Priložena položnica je v tem primeru brezpredmetna.

Zveza društev Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana